РЕШЕНИЯ

РЕШЕНИЕ (ЕС) 2021/476 НА КОМИСИЯТА

от 16 март 2021 година

за установяване на критерии за присъждане на екомаркировката на ЕС за продукти за твърди настилки и облицовки

(нотифицирано под номер C(2021) 1579)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 66/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно екомаркировката на ЕС ([1]), и по-специално член 8, параграф 2 от него,

след консултация със Съвета по екомаркировка на Европейския съюз,

като има предвид, че:

(1) Съгласно Регламент (ЕО) № 66/2010 екомаркировката на ЕС може да се присъжда на продукти, които през целия си жизнен цикъл имат намалено въздействие върху околната среда.

(2) В Регламент (ЕО) № 66/2010 се предвижда необходимостта от установяване на специфични критерии за присъждане на екомаркировката на ЕС по отношение на всяка група продукти.

(3) С Решение 2009/607/ЕО ([2]) на Комисията бяха установени критериите и свързаните с тях изисквания за оценка и проверка за групата продукти „твърди настилки и облицовки“. Срокът на валидност на тези критерии и изисквания е удължен до 30 юни 2021 г. с Решение (ЕС) 2017/2076 на Комисията ([3]).

(4) С цел да се отразят по-точно най-добрите практики на пазара за тази разширена група продукти и за да се вземат под внимание въведените междувременно иновации, е подходящо да се установи нов набор от критерии за „продукти за твърди настилки и облицовки“.

(5) При проверката за пригодност на екомаркировката на ЕС ([4]) от 30 юни 2017 г. за преглед на прилагането на Регламент (ЕО) № 66/2010 беше направено заключение, че е необходимо да бъде разработен по-стратегически подход към екомаркировката на ЕС, включително и обединяване на тясно свързани групи продукти, ако е подходящо.

(6) В съответствие с тези заключения и след консултация със Съвета по екомаркировка на Европейския съюз (CEEC) е целесъобразно да се преразгледат критериите за групата продукти „твърди настилки и облицовки“ и да се разшири нейният обхват, за да бъдат включени и други продукти, използвани със сходно основно предназначение, които са изработени от същите материали и към които има интерес на пазара.

(7) В съобщението „Нов план за действие относно кръговата икономика. За по-чиста и по-конкурентоспособна Европа“ ([5]), прието на 11 март 2020 г., се посочва, че изискванията за дълготрайност, възможност за рециклиране и съдържание на рециклирани материали ще бъдат включвани по по-систематичен начин в критериите на екомаркировката на ЕС.

([1]) ОВ L 27, 30.1.2010 г., стр. 1.

([2]) Решение 2009/607/ЕО на Комисията от 9 юли 2009 г. за установяване на екологични критерии за присъждане на знака за екомаркировка на Общността на твърди настилки и облицовки (ОВ L 208, 12.8.2009 г., стр. 21).

([3]) Решение (ЕС) 2017/2076 на Комисията от 7 ноември 2017 г. за изменение на Решение 2009/607/ЕО по отношение на срока на валидност на екологичните критерии за присъждане на знака за екомаркировка на ЕС на твърди настилки и облицовки (ОВ L 295, 14.11.2017 г., стр. 74).

([4]) Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета за прегледа на прилагането на Регламент (ЕО) № 122/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно доброволното участие на организации в Схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS) и на Регламент (ЕО) № 66/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно екомаркировката на ЕС (COM(2017) 355 final).

([5]) Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Нов план за действие относно кръговата икономика. За по-чиста и по-конкурентоспособна Европа“ (COM(2020) 98 final).

(8) При производството на продукти от естествен камък и готови бетонни продукти значителна част от въздействието върху околната среда е свързана с конкретни участници във веригата на доставките, които понастоящем имат ограничени преки стимули или изобщо нямат стимули да спазват критериите за присъждане на екомаркировката на ЕС. След консултация със CEEC бе констатирано, че е целесъобразно да се позволи екомаркировката на ЕС да се присъжда и на междинни стопански продукти от сектора, работещ с естествен камък, (т.е. блокове дялан камък, произведени в кариери) и от сектора на готовите бетонни продукти (т.е. хидравлични свързващи вещества, произведени в пещи, или алтернативни видове цимент). Това ще улесни също така оценяването и проверката от страна на компетентните органи, когато такива междинни продукти се продават на притежатели на лицензи за екомаркировка на ЕС.

(9) След консултация със CEEC бе констатирано, че е целесъобразно да се въведат задължителни и незадължителни изисквания в рамките на критериите, както и система за точкова оценка. Точки могат да се присъждат в случай на съответствие с незадължителни изисквания или в зависимост от това доколко заявителят надхвърля рамките за съответствие с някои задължителни изисквания. За да бъде присъдена екомаркировка на ЕС на даден продукт, той трябва да отговаря едновременно на всички задължителни изисквания и да е получил определен минимален общ брой точки.

(10) Системата за точкова оценка предлага по-гъвкав подход за получаване на екомаркировката на ЕС за продуктите за твърди настилки и облицовки на пазара с най-добри екологични характеристики, позволява да се придава по-голяма тежест на критериите, които са свързани с най-значимите въздействия на продукта върху околната среда, и чрез нея се насърчава и признава непрекъснатото подобряване на екологичните характеристики от страна на притежателите на лицензи.

(11) Критериите за присъждане на екомаркировка на ЕС за продукти за твърди настилки и облицовки имат за цел по-специално насърчаването на продукти, които имат по-малко въздействие върху околната среда през целия си жизнен цикъл, произведени са чрез процеси с ефективно използване на материалите и енергията, при намалени емисии във въздуха и намалена консумация на вода. С оглед на усилията за неутралност по отношение на климата и декарбонизацията на промишлеността на Съюза, бяха определени ограничения за технологичните емисии на CO_2 от горивни процеси, а използването на електроенергия от възобновяеми източници и изчисляването на въглеродния отпечатък се стимулират чрез присъждането на точки. С цел да се допринесе за прехода към икономика, доближаваща се в по-голяма степен до кръгова икономика, с критериите се определят задължителни изисквания относно повторното използване на технологичните отпадъци и се стимулира включването, когато е целесъобразно, на съдържание на рециклиран/вторичен материал.

(12) Критериите за присъждане на екомаркировката на ЕС и свързаните с тях изисквания за оценка и проверка за групата продукти следва да останат валидни до 31 декември 2028 г., като се отчита иновационният цикъл за групата продукти.

(13) От съображения за правна сигурност Решение 2009/607/ЕО следва да бъде отменено.

(14) Следва да бъде разрешен преходен период за производителите, на чиито продукти е била присъдена екомаркировката на ЕС за твърди настилки и облицовки въз основа на критериите от Решение 2009/607/ЕО, така че те да имат достатъчно време да ги приведат в съответствие с новите критерии и изисквания. За ограничен период след приемането на настоящото решение на производителите следва също така да бъде разрешено да подават заявления, съставени на основата или на установените в Решение 2009/607/ЕО критерии, или на новите критерии, установени в настоящото решение. Лицензите за екомаркировка на ЕС, присъдени в съответствие с предходното решение, могат да се използват в продължение на 12 месеца от датата на приемане на настоящото решение.

(15) Мерките, предвидени в настоящото решение, са в съответствие със становището на Комитета, учреден съгласно член 16 от Регламент (ЕО) № 66/2010,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

1. Продуктовата група „продукти за твърди настилки и облицовки“ включва подови плочки, стенни плочки, керемиди, блокове, плочи, панели, павета, бордюри, продукти за плотове за маси, плотове за баня и кухненски плотове за употреба на закрито или на открито.

2. Продуктовата група „продукти за твърди настилки и облицовки“ не включва:

a) огнеупорни керамични изделия, керамични изделия за технически цели, керамични тръби, керамични домакински съдове, декоративна керамика или санитарен фаянс;

б) блокове за зидария, определени в серията стандарти EN 771;

в) изпечени глинени керемиди и приспособления, определени в стандарт EN 1304;

г) армирани готови бетонни продукти;

д) спомагателни изделия, свързани с монтажа и инсталирането на продукти за твърди настилки и облицовки, като строителни разтвори, лепила, механични крепежни елементи и подложни материали.

3. Продуктите за твърди настилки и облицовки са изработени от един от следните материали:

а) естествен камък (известен също като дялан камък);

б) агломериран камък на основата на свързващи смоли;

в) керамични и изпечени глинени продукти;

г) готови бетонни продукти или компресирани земни продукти на основата на хидравлични свързващи вещества или алтернативни видове цимент.

Член 2

За целите на настоящото решение се прилагат следните определения:

1) „агломериран камък“ означава промишлен продукт, произведен от смес от съставни материали с различни размери и характер (обикновено произхождащи от естествен камък), към която понякога са добавени други съвместими материали, добавки и свързващи смоли.

2) „алтернативен вид цимент“ означава всеки цимент, който не отговаря на изискванията за състава на обикновения цимент, определен в стандарт EN 197-1 ([6]), включително видове цимент с много ниско съдържание на циментов клинкер „Портланд“, както и алкално активирани видове цимент и геополимери, които може изобщо да не съдържат циментов клинкер „Портланд“.

3) „керамика“ означава материал на основата на глини или други неметални неорганични материали, чиито характерни свойства — голяма здравина, износоустойчивост, голяма продължителност на експлоатационния живот, химическа инертност, нетоксичност и устойчивост на топлина и огън — са резултат от внимателно оптимизирана трансформация при определено време и температура, протичаща чрез изпичане в пещ.

4) „компресирани земни блокове“ означава продукти, които имат постоянни и проверени характеристики, получени чрез статично или динамично уплътняване на земна маса във влажно състояние и незабавно следващо изваждане от формата, чиято свързаност, както във влажно, така и в сухо състояние, се дължи на глинестата фракция в земната маса, като тя може да бъде повишена чрез използването на добавки.

5) „изпечена глина“ означава материал, произведен основно от глина или други аргилитови материали чрез формоване (екструдиране и/или пресоване), изсушаване и изпичане на подготвената глина, със или без добавки.

6) „подова плочка“ означава плоски, обикновено квадратни или правоъгълни плочи с размери в рамките на стандартни диапазони, които могат да бъдат оформени чрез екструдиране, чрез директно формоване или да бъдат изрязани по размери от плочи и които, когато бъдат положени една до друга, образуват лицевия слой на вътрешни или външни подови конструкции, които обичайно са предназначени да бъдат видими за ползвателите на подовата площ или да влизат в контакт с тях.

7) „хидравлично свързващо вещество“ означава обикновен цимент или хидратна вар, т.е. фино смлян неорганичен материал, който при смесване с вода образува паста, която се фиксира и втвърдява чрез реакции и процеси на хидриране и която след втвърдяване запазва здравината и твърдостта си дори и под вода. Обикновените цименти трябва да попадат в един от 27-те класа цимент, определени в стандарт EN 197-1, а хидратната вар трябва да отговаря на изискванията, определени в стандарт EN 459-1 ([7]) за видовете естествена хидратна вар, видовете смеси на варова основа или видовете хидратна вар.

8) „бордюр“ означава прави или извити блокове с размери в рамките на стандартни диапазони, които могат да бъдат скосени или наклонени откъм лицевия край и чиято основна цел е да разделят повърхности на едно и също ниво или на различни нива, например като ограничение на път или пешеходна алея.

9) „кухненски плот“ означава работна повърхност, която е директно формована или изрязана по размери от плочи и прикрепена към конструкция по механичен начин или посредством специални лепила, чието основно предназначение е да се използва за приготвяне на храни.

([6]) EN 197-1:2011. Цимент. Част 1: Състав, изисквания и критерии за съответствие на обикновени цименти.

([7]) EN 459-1:2015. Строителна вар. Част 1: Определения, изисквания и критерии за съответствие.

10) „продукт от естествен камък“ и „дялан камък“ означава късове от естествени скални материали, при които продуктите от естествен камък са нарязани и завършени по определени размери, форми и повърхностни свойства в преработваща инсталация, докато дяланият камък представлява междинен материал за влагане в преработващата инсталация, състоящ се от големи блокове или плочи от естествени скални материали, добити от кариери.

11) „паве“ означава блокче с размери в рамките на стандартни диапазони, което е с правоъгълна или друга форма, позволяваща подреждането му по повтарящ се модел в повърхностния ред зидария на подвижна или твърда пътна настилка, което може да се съединява с помощта на разтвори за зидария, лепила или сглобки.

12) „готови бетонни продукти“ означава продукти, изработени от бетон и произведени в съответствие със специфични продуктови стандарти на място, различно от крайното местоназначение за употреба, защитени от неблагоприятни метеорологични условия по време на производството, които са резултат от промишлен процес, обхванат от система за фабричен производствен контрол, и могат да подлежат на сортиране преди доставянето, включително едно- и двупластови мозаечни плочи, в съответствие с EN 13748-1:2004 и 13748-2:2004 ([8]).

13) „керемида“ означава продукт за полагане в непрекъснат слой върху скатни покриви.

14) „плот за маса“ означава горната част на маса, която е директно формована или изрязана по размери от плочи и прикрепена към конструкция на маса по механичен начин или посредством специални лепила, чието основно предназначение е да осигури повърхност, на или около която ползвателите могат да почиват, да седят, да се хранят, да учат или да работят, на закрито или на открито, в домашната или различна от домашна обстановка.

15) „плот за баня“ означава повърхност, която е директно формована или изрязана по размери от плочи и прикрепена към конструкция по механичен начин или посредством специални лепила, чието основно предназначение е да се използва в бани в домакинството или бани със стопанско предназначение или подобни съоръжения, където редовно се извършват практики за лична хигиена (например зона с течаща вода).

16) „стенна плочка“ означава тънки, обикновено квадратни или правоъгълни плочи с размери в рамките на стандартни диапазони, които могат да бъдат оформени чрез екструдиране, чрез директно формоване или да бъдат изрязани по размери от плочи и които, когато бъдат положени една до друга, образуват лицевия слой на вътрешни или външни фасадни стенни конструкции, които обичайно са предназначени да бъдат видими за ползвателите или минувачите или да влизат в контакт с тях.

Член 3

За да може на даден продукт да бъде присъдена екомаркировката на ЕС съгласно Регламент (ЕО) № 66/2010 за продуктовата група „продукти за твърди настилки и облицовки“, той трябва да отговаря на определението за тази група продукти, установено в член 1 от настоящото решение, да удовлетворява всички задължителни изисквания на критериите и да е получил поне минималния изискван брой точки, както е определено в приложението към настоящото решение.

Член 4

Критериите за присъждане на екомаркировката на ЕС за продуктовата група „продукти за твърди настилки и облицовки“ и свързаните с тях изисквания за оценка и проверка са валидни до 31 декември 2028 г.

Член 5

За административни цели кодовият номер на продуктовата група „продукти за твърди настилки и облицовки“ е „021“.

Член 6

Решение 2009/607/ЕО се отменя.

([8]) EN 13748-1:2004: Мозаечни плочи — Част 1: Мозаечни плочи за вътрешно приложение и EN 13748-2:2004: Мозаечни плочи — Част 2: Мозаечни плочи за външно приложение.

Член 7

1. Независимо от член 6 подадените преди датата на приемане на настоящото решение заявления за присъждане на екомаркировката на ЕС на продуктовата група „продукти за твърди настилки и облицовки“, определена в Решение 2009/607/ЕО, се оценяват в съответствие с условията, определени в Решение 2009/607/ЕО.

2. Заявленията за присъждане на екомаркировката на ЕС на продукти, попадащи в продуктовата група „продукти за твърди настилки и облицовки“, които са подадени в срок от два месеца от датата на приемане на настоящото решение или на самата дата, могат да се основават на критериите, формулирани в настоящото решение, или на критериите, установени в Решение 2009/607/ЕО за групата продукти „твърди настилки и облицовки“. Тези заявления се оценяват в съответствие с критериите, на които са основани.

3. Лицензите за екомаркировка на ЕС, които са присъдени въз основа на заявление, оценено съгласно критериите в Решение 2009/607/ЕО, могат да бъдат използвани до изтичане на 12 месеца от датата на приемане на настоящото решение.

Член 8

Адресати на настоящото решение са държавите членки.

Съставено в Брюксел на 16 март 2021 година.

За Комисията
Virginijus SINKEVIČIUS
Член на Комисията

ПРИЛОЖЕНИЕ

Критерии за екомаркировка на ЕС за присъждане на екомаркировката на ЕС за продукти за твърди настилки и облицовки

РАМКОВИ РАЗПОРЕДБИ

Цели на критериите

Критериите за присъждане на екомаркировката на ЕС са насочени към най-добрите съществуващи на пазара продукти за твърди настилки и облицовки по отношение на екологичните характеристики. В центъра на критериите са основните въздействия върху околната среда, свързани с жизнения цикъл на тези продукти, и насърчаването на аспектите на кръговата икономика.

По-специално, когато е уместно, критериите имат за цел: i) насърчаване на ефективни по отношение на енергията производствени процеси; ii) намаляване на емисиите, които допринасят за глобалното затопляне (CO_2), за подкиселяването (SOx и NOx), за еутрофикацията (NOx), за потенциала за фотохимично окисление (прах, NOx и летливи органични съединения („ЛОС“) и за токсичността за човека (прах и ЛОС); iii) насърчаване на ефективни по отношение на водата производствени процеси и iv) насърчаване на ефективни по отношение на материалите продукти.

За тази цел с критериите:

— се определят максимални граници за специфичното енергопотребление в случаите, когато могат да бъдат определени референтни показатели, и се изискват планове за намаляване на потреблението на енергия в случаите, когато не могат да бъдат определени референтни показатели;

— се признава и възнаграждава използването на енергия от възобновяеми енергийни източници;

— се определят специфични пределни стойности за емисиите на CO_2, SOx, NOx и прах от процеси, при които се изгаря гориво;

— се установяват изисквания за управление на най-добрите практики при процеси, при които прахът е с произход от дифузни източници;

— се установяват изисквания за повторно използване на технологичните отпадъчни води или пределни стойности за специфичното потребление на вода, когато това е целесъобразно;

— се установяват изисквания за минимален дял на повторно използваните технологични отпадъци и се възнаграждава включването на съдържание, произхождащо от рециклирани материали или вторични суровини, когато това е уместно.

Значението на избора на правилния клас характеристики и правилните размери на продуктите за твърди настилки и облицовки за съответната употреба е взето предвид, като са установени изисквания относно годността за употреба. Важността на правилния монтаж и поддръжка на продуктите за твърди настилки и облицовки по отношение на въздействията през целия жизнен цикъл също е взета под внимание чрез определянето на изисквания относно информацията за потребителите.

Поради разнообразието от материали и свързаните с тях производствени процеси за продуктите, включени в обхвата, критериите за присъждане на екомаркировката на ЕС на „продукти за твърди настилки и облицовки“ включват както критерии, които са общи за всички продукти, така и критерии, които са специфични за конкретния продукт и са пряко свързани със съответния производствен процес.

Критериите за присъждане на екомаркировката на ЕС за „продукти за твърди настилки и облицовки“ включват задължителни и незадължителни критерии. Точки се присъждат за надхвърляне на минималните задължителни изисквания или за удовлетворяване на незадължителни критерии.

За присъждане на екомаркировката на ЕС на даден продукт заявителите трябва да удовлетворяват всички задължителни изисквания и да са получили изисквания минимален брой точки, определен за въпросния продукт. Критериите са описани по-долу.

Таблица 1

Преглед на приложимите критерии според конкретния продукт (някои дълги наименования на критерии са представени със съкращения):

1. **Критерии, които са общи за всички продукти за твърди настилки и облицовки**
1.1. Добив на минерални суровини за промишлени цели и строителни материали
1.2. Ограничени вещества
1.3. Емисии на ЛОС
1.4. Годност за употреба
1.5. Информация за потребителите

1.6. Информация, присъстваща в екомаркировката на ЕС

1.7. Система за управление на околната среда (незадължителна)

Специфични критерии за материалите и технологиите

2. **Естествен камък**	3. **Агломериран камък на основата на свързващи смоли**	4. **Керамични и изпечени глинени продукти**	5. **Готови бетонни продукти или компресирани земни блокове на основата на хидравлични свързващи вещества или алтернативни видове цимент**
2.1. Потребление на енергия в кариерата *	3.1. Потребление на енергия	4.1. Потребление на гориво за сушене и изпичане	5.1. Коефициент на клинкера **
2.2. Ефективно използване на материалите в кариерата *	3.2. Контрол на праха и качество на въздуха	4.2. Емисии на CO_2	5.2. Емисии на CO_2 **
2.3. Управление на водата/отпадъчната вода в кариерата *	3.3. Съдържание на рециклирани материали/вторични суровини	4.3. Потребление на технологична вода	5.3. Емисии на прах, NOx и SOx във въздуха **
2.4. Контрол на праха в кариерата *	3.4. Съдържание на свързваща смола	4.4. Емисии на прах, HF, NOx и SOx във въздуха	5.4. Оползотворяване и отговорно набавяне на суровини
2.5. Безопасност на персонала и условия на труд в кариерата *	3.5. Повторно използване на технологичните отпадъци	4.5. Управление на отпадъчната вода	5.5. Потребление на енергия
2.6. Коефициенти на въздействие на кариерата върху ландшафта * (незадължителни)		4.6. Повторно използване на технологичните отпадъци	5.6. Проекти за иновативни по отношение на околната среда продукти (незадължителни)
2.7. Потребление на енергия в преработващото предприятие		4.7. Глазури и мастила	
2.8. Управление на водата/отпадъчната вода в преработващото предприятие			
2.9. Контрол на праха в преработващото предприятие			
2.10. Повторно използване на технологичните отпадъци от преработващото предприятие			
2.11. Регионално интегрирано производство в преработващото предприятие (незадължително)			

* *приложими критерии за присъждане на екомаркировката на ЕС на междинни продукти от дялан камък, произведени в кариери за добив на естествен камък.*

** *приложими критерии за присъждане на екомаркировката на ЕС на междинни хидравлични свързващи вещества или на алтернативни цементови продукти.*

Оценка и проверка: *За всеки критерий са посочени съответни специфични изисквания за оценка и проверка.*

Когато от заявителя се изисква да представи декларации, документация, анализи, протоколи от изпитвания или други доказателства за съответствие с критериите, тези доказателства могат да произхождат от заявителя и/или от неговия(те) доставчик(ци), и/или от доставчика(ците) на последния(те), според случая.

Компетентните органи отдават предпочитание на свидетелствата и проверките, които са издадени от органи, акредитирани съгласно съответния хармонизиран стандарт за лабораториите за изпитване и калибриране, както и на проверките от органи, които са акредитирани съгласно съответния хармонизиран стандарт за органи, сертифициращи продукти, процеси и услуги.

Когато е целесъобразно, могат да бъдат използвани методи на изпитване, различни от посочените за даден критерий, в случай че компетентен орган, разглеждащ заявлението, ги приеме за еквивалентни.

Когато е целесъобразно, компетентните органи могат да изискат придружаваща документация и да извършват независими проверки или инспекции на място, с цел проверка на спазването на тези критерии.

Промени на доставчиците и на производствените обекти, свързани с продукти, на които е присъдена екомаркировката на ЕС, се съобщават на компетентните органи, заедно с подкрепяща информация, която позволява проверка на продължаващото съответствие с критериите.

Като предварително условие продуктът(ите) за твърди настилки и облицовки трябва да отговаря(т) на всички приложими законови изисквания на държавата или държавите, в които продуктът се пуска на пазара. Заявителят декларира, че продуктът удовлетворява това изискване.

Прилагат се следните определения:

(1) „Технологичен скрап“ означава части и отломки от операциите по нарязване и бракувани продукти при производството на продукти за твърди настилки и облицовки от естествен камък или агломериран камък.

(2) „Технологичен шлам“ означава твърди фази, извлечени при пречистването на място на отпадъчна вода, получена при операции за контрол на праха, рязане и/или довършване при производството на продукти за твърди настилки и облицовки от естествен камък или агломериран камък.

(3) „Възобновяема енергия“ означава енергия от възобновяеми неизкопаеми източници, а именно вятърна, слънчева (слънчева термична и слънчева фотоволтаична) и геотермална енергия, енергия от околната среда, енергия от приливите и отливите, от вълните и друга океанска енергия, водноелектрическа енергия, биомаса, сметищен газ, газ от пречиствателни станции за отпадъчни води и биогазове.

КРИТЕРИИ ЗА ЕКОМАРКИРОВКА НА ЕС

1. ХОРИЗОНТАЛНИ КРИТЕРИИ, КОИТО СА ОБЩИ ЗА ВСИЧКИ ПРОДУКТИ ЗА ТВЪРДИ НАСТИЛКИ И ОБЛИЦОВКИ

1.1 Добив на минерални суровини за промишлени цели и строителни материали

Добивът на минерални суровини за промишлени цели и строителни материали (например варовик, глина, инертни материали, дялан камък и др.) за производството на продукт за твърди настилки и облицовки с екомаркировка на ЕС се извършва само на обекти, за които е налице следната документация:

— оценка на въздействието върху околната среда и, когато е целесъобразно, доклад в съответствие с Директива 2014/52/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([1]);

— валидно разрешение за добивната дейност, издадено от съответния регионален или национален орган;

— план за управление на възстановяването, свързан с разрешението за добивната дейност;

— карта, показваща местоположението на кариерата;

— декларация за съответствие с Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета ([2]) относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове;

— декларация за съответствие с Директива 92/43/ЕИО на Съвета ([3]) (за местообитанията) и Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([4]) (за птиците).

По отношение на последната точка по-горе, в случаите, когато добивните площадки са разположени в области от мрежата „Натура 2000“, обхващащи специални защитени зони съгласно Директива 92/43/ЕИО и специални защитени зони съгласно Директива 2009/147/ЕО, добивните дейности трябва да са били оценени и разрешени в съответствие с разпоредбите на член 6 от Директива 92/43/ЕИО и да са били взети предвид съответните насоки на ЕК ([5]).

Също по отношение на последната точка по-горе, в случаите, когато добивните площадки се намират извън територията на ЕС, ако материалите са добити от райони, официално определени като кандидати или приети за защитени зони от специален интерес, част от мрежата „Емералд“ по силата на препоръка № 16 (1989 г.) и резолюция № 3 (1996 г.) на Бернската конвенция ([6]), или защитени зони, определени като такива съгласно националното законодателство на държавата на добив/износ, добивните дейности трябва да са били оценени и разрешени в съответствие с разпоредби, които предоставят гаранции, еквивалентни на тези съгласно Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕО.

Оценка и проверка: *Заявителят представя декларация за съответствие с това изискване, издадена от компетентните органи, или копие от разрешенията, издадени от компетентните органи, и всякакви други необходими декларации и документи.*

Планът за управление на възстановяването включва целите за възстановяване на кариерата, идейния проект за окончателното ландшафтно оформление, включително предложеното земеползване след затваряне на кариерата, подробни сведения относно изпълнението на програма за ефективна рекултивация на земята и подробни сведения относно ефективна програма за мониторинг с цел оценка на ефективността на възстановените зони.

([1]) Директива 2014/52/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. за изменение на Директива 2011/92/ЕС относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 124, 25.4.2014 г., стр. 1).

([2]) Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове (ОВ L 317, 4.11.2014 г., стр. 35).

([3]) Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7).

([4]) Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7).

([5]) Документ с насоки относно добива на неенергийни полезни изкопаеми и изискванията по Натура 2000. Резюме ISBN: 978-92-79-99542-2.

([6]) Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания Съвет на Европа. European Treaty Series — № 104.

В случай че дейностите за добив на минерални суровини за промишлени цели и строителни материали са били извършени в области от мрежата „Натура 2000“ (в ЕС), мрежата „Емералд“ или защитени зони, определени като такива съгласно националното законодателство на държавата на добив/износ (извън ЕС), заявителят предоставя декларация за съответствие с това изискване, издадена от компетентните органи, или копие от своето разрешение, издадено от компетентните органи.

1.2 **Ограничени вещества**

Съответствието с всеки от подкритериите на критерий 1.2 се доказва чрез списък с всички съответни използвани химикали, предоставен от заявителя заедно с подходящата документация (информационен лист за безопасност и/или декларация от доставчика на химикалите). Като минимум трябва да бъдат проверени всички технологични химикали, използвани от заявителя в съответните производствени процеси.

1.2 а) **Ограничения за веществата, пораждащи сериозно безпокойство (SVHC)**

Всички входящи химикали, използвани от заявителя в производствения процес, и всички доставени материали, които съставляват част от крайния продукт, са обхванати от декларации от доставчици, в които се посочва, че те не съдържат в концентрация, по-висока от 0,10 (тегловни) процента, вещества, които отговарят на критериите, посочени в член 57 от Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета ([7]), които са идентифицирани в съответствие с процедурата, описана в член 59 от същия регламент, и са включени в списъка с кандидат-вещества, пораждащи сериозно безпокойство, предмет на разрешаване. Не се предоставя дерогация от това изискване.

Оценка и проверка: *Заявителят представя декларация, че за производството на продукта са използвани доставени химикали или материали, които не съдържат вещества, пораждащи сериозно безпокойство, в концентрация, по-висока от 0,10 (тегловни) процента. Декларацията е придружена от информационни листове за безопасност на използваните технологични химикали или от подходящи декларации от доставчиците на химикали или материали.*

Списъкът на веществата, идентифицирани като SVHC и включени в списъка с кандидат-вещества съгласно член 59 от Регламент (ЕО) № 1907/2006, е на разположение на следния адрес:

http://echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp.

Позоваването на списъка трябва да се прави във вида му към датата на подаване на заявлението за екомаркировка на ЕС.

1.2 б) **Ограничения за вещества, класифицирани в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета** ([8])

Освен ако не е предвидена дерогация в таблица 2, продуктът не трябва да съдържа вещества или смеси в концентрации, надвишаващи 0,10 % (тегловни), за които се отнасят които и да е от следните класове на опасност, категории на опасност и свързани кодове на предупреждения за опасност в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008:

— опасности от група 1: канцерогенни, мутагенни или токсични за репродукцията вещества (CMR) от категории 1A или 1B: H340, H350, H350i, H360, H360F, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df;

— опасности от група 2: CMR от категория 2: H341, H351, H361, H361f, H361d, H361fd, H362; токсичност за водните организми от категория 1: H400, H410; остра токсичност от категории 1 и 2: H300, H310, H330; токсичност при вдишване от категория 1: H304; специфична токсичност за определени органи (STOT) от категория 1: H370, H372;

— опасности от група 3: токсичност за водните организми от категории 2, 3 и 4: H411, H412, H413; остра токсичност от категория 3: H301, H311, H331; STOT от категория 2: H371, H373.

([7]) Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕИО на Съвета и директиви 91/155/ЕИО, 93/67/ЕИО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията (ОВ L 396, 30.12.2006 г., стр. 1).

([8]) Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и за отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (ОВ L 353, 31.12.2008 г., стр. 1).

Използването на вещества или смеси, които се модифицират химически по време на производствения процес, така че всяка съответна опасност, за която веществото или сместа е била класифицирана съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008, вече да не е валидна, се освобождава от горепосоченото изискване.

Таблица 2

Дерогации от ограниченията за веществата, класифицирани съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008 и приложими условия

Тип вещество/смес	Приложимост	Класове на опасност, категории на опасност и кодове на преду-преждения за опасност, за които се предоставя дерогация	Условия за дерогация
Титанов диоксид (TiO2)	Всички материали, които попадат в приложното поле	Канцерогенно вещество, категория 2, H351 (при вдишване)	TiO2 не се добавя целенасочено към продукта, но присъства в него, тъй като е естествено срещащ се примес в използваните суровини. Съдържанието на TiO2 (изразено като TiO2) в суровините, използвани за производството на крайния продукт, е по-малко или равно на 2,0 % (от теглото).
Кристален силициев диоксид	Всички материали, които попадат в приложното поле	Специфична токсичност за определени органи (повтаряща се експозиция), категория 1 или 2, H372, H373	Заявителят предоставя декларация за съответствие с всички съответни инструкции за безопасна работа и дозиране, посочени в информационния лист за безопасност или декларацията на доставчика. Операциите по рязане във фабриката се извършват с помощта на инструменти за мокър процес или сухи процеси, при които има вакуумен смукател за събиране на прах. С продукта се предоставят инструкции за безопасност по отношение на експозицията на прах по време на всички операции по рязане, извършвани от монтажниците.

Оценка и проверка: *Заявителят предоставя списък с всички свързани химикали, използвани по време на производствения процес, заедно със съответния информационен лист за безопасност или декларацията на доставчика.*

Трябва да са подчертани всички химикали, съдържащи вещества или смеси, по отношение на които се прилагат ограничения при CLP съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008. Приблизителната дозировка на химикала заедно с концентрацията на ограниченото вещество или смес в този химикал (както са предвидени в информационния лист за безопасност или декларацията на доставчика) и предполагает фактор на задържане 100 % се използват за оценяване на количеството на ограниченото вещество или смес, оставащи в крайния продукт.

Тъй като множество продукти или потенциални продукти, при които се използват едни и същи технологични химикали, могат да бъдат обхванати от един лиценз, изчислението за всеки химикал трябва да се представи само за най-неблагоприятния продукт, обхванат от лиценза за екомаркировката на ЕС (например продуктът, който се подлага в най-голяма степен на повърхностна обработка, или пигментиране, или печат).

Основанията за евентуални отклонения от фактор на задържане 100 % или за химично превръщане на дадено ограничено опасно вещество или смес трябва да се представят в писмен вид.

За всички ограничени вещества или смеси, надвишаващи 0,10 % (тегловни) от крайния продукт за твърди настилки и облицовки, трябва да се предоставя съответна дерогация и да се представи доказателство за съответствие със съответните условия за дерогация.

1.3 **Емисии на ЛОС**

Не се допуска повърхностна обработка със смоли на основата на формалдехид.

Всички продукти от естествен камък, керамични продукти, изпечени глинени продукти или готови бетонни продукти на основата на хидравлични свързващи вещества или алтернативни видове цимент, които са били повърхностно обработени със съединения, съдържащи ЛОС, се изпитват за емисии на ЛОС и отговарят на пределните стойности, определени по-долу.

Всички продукти от агломериран камък на основата на свързващи смоли, се изпитват за емисии на ЛОС, независимо от естеството на използваните вещества за повърхностна обработка, и отговарят на пределните стойности, определени по-долу.

	Пределна стойност (след 28 дни)	Метод
Общо ЛОС	300 μg/m³	EN 16516
Формалдехид	10 μg/m³	
R-стойност	< 1	
Канцерогенни ЛОС от категория 1A и 1B, изброени в приложение 3 към стандарт EN 16516:2017 (с изключение на формалдехид и ацеталдехид)	1 μg/m³ за едно вещество	

***Оценка и проверка**: Заявителят декларира, ако повърхността на крайния продукт е била обработена с каквито и да било восъци, лепила, покрития, смоли или подобни хилпикали за повърхностна обработка, и представя всички свързани информационни листове за безопасност или декларации на доставчика относно съдържанието на ЛОС в използваните химични вещества за повърхностна обработка.*

В случаите, когато се изисква изпитване на емисиите на ЛОС, заявителят представя декларация за съответствие, придружена от протокол от изпитване, проведено в съответствие с EN 16516. Ако пределните стойности на концентрацията в камерата, посочени за 28 дни, могат да бъдат спазени по всяко друго време между 3-тия и 28-ия ден, изпитването с камера може да се прекрати преждевременно.

1.4 **Годност за употреба**

Този критерий не се прилага за междинни продукти (т.е. блокове дялан камък, хидравлични свързващи вещества или алтернативни видове цимент).

Заявителят разполага с процедура за контрол и оценка на качеството, за да се гарантира, че продуктите са годни за употреба.

***Оценка и проверка**: Заявителят представя декларация за съответствие с този критерий, придружена от следните документи:*

— *сертификат на производствения обект в съответствие с ISO 9001 или копие на вътрешната система за управление на качеството и свързаните с нея процедури за осигуряване и контрол на качеството;*

— *подробно описание на процедурата за разглеждане на жалби на потребители;*

— *маркировка „CE“ на продукта/продуктите в съответствие с Регламент (ЕС) № 305/2011 на Европейския парламент и на Съвета ([9])(с изключение на продукти за плотове за маси, плотове за баня и кухненски плотове).*

При необходимост се представят допълнителни сведения за годност за употреба. Тези сведения следва да се основават на подходящи стандарти EN или ISO или на еквивалентни методи. По-долу е представен примерен неизчерпателен списък на потенциално приложими стандарти:

— *продукти от естествен камък: EN 1341, EN 1342, EN 1343, EN 1467, EN 1468, EN 1469, EN 12057, EN 12058 или EN 12059;*

— *агломерирани каменни продукти на основата на свързващи смоли: EN 15285, EN 15286, EN 15388 или EN 16954;*

— *керамични и изпечени глинени продукти: EN 1344, EN 13006 или EN 14411;*

— *готови бетонни продукти на основата на хидравлични свързващи вещества или алтернативни видове цимент: EN 1338, EN 1339, EN 1340 или EN 13748;*

([9]) Регламент (ЕС) № 305/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 година за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на Директива 89/106/ЕИО на Съвета (ОВ L 88, 4.4.2011 г., стр. 5).

1.5 **Информация за потребителите**

Този критерий не се прилага за междинни продукти (т.е. блокове дялан камък, хидравлични свързващи вещества или алтернативни видове цимент).

Продуктът се продава заедно със съответната информация за потребителите, която съдържа съвети за правилния монтаж, поддръжка и обезвреждане на продукта.

Опаковката на продукта или документацията, придружаваща продукта, съдържат данни за контакт (телефон или електронна поща) и препратка към онлайн информация за потребители, които имат запитвания или се нуждаят от конкретни съвети във връзка с монтажа, поддръжката или обезвреждането на продукта за твърди настилки и облицовки. Конкретната информация, която следва да бъде на разположение, включва:

— данни за всички съответни класове на технически характеристики, които показват подходящата среда за използване на продукта за твърди настилки и облицовки, например якост на опън, устойчивост на замръзване/водопоглъщаемост, устойчивост на петна и устойчивост на химикали;

— данни за необходимата подготовка на основната повърхност преди монтажа, препоръчителни техники за монтаж, както и спецификации за всякакви други подходящи материали, използвани по време на монтажа, като например строителни разтвори, уплътняващи материали, покрития, лепила, хоросан и почистващи средства, използвани от монтажника;

— по отношение на продукти за твърди настилки и облицовки, чиято повърхност е изложена на вътрешни или външни условия — инструкции за рутинни операции по почистване и препоръчани почистващи средства. Когато е приложимо, също така се предоставя информация за операции по не толкова често поддръжка, като например обновяване на подовата настилка с машини за почистване с високо налягане, или чрез повторно полагане на покритие и полиране;

— информация за правилното рециклиране или за препоръчителното от екологична гледна точка обезвреждане на опаковката, предоставена с продукта за твърди настилки и облицовки, отломки от продукта за твърди настилки и облицовки, образувани по време на монтажа, и от самия продукт в края на жизнения му цикъл.

Оценка и проверка: *Заявителят представя на компетентния орган декларация за съответствие с този критерий, изображение на опаковката с висока разделителна способност и връзка към онлайн версията на информацията за потребителите.*

1.6 **Информация, отбелязана на екомаркировката на ЕС**

Ако се използва незадължителен етикет с текстово поле, по целесъобразност той съдържа долупосочените три твърдения.

За продукти от естествен камък (междинни блокове от дялан камък или крайни продукти):

— ефективен по отношение на материалите производствен процес;

— намалени емисии на прах;

— производство със затворен цикъл на рециклиране на отпадъчни води.

За агломерирани каменни продукти на основата на свързващи смоли:

— ефективен по отношение на материалите производствен процес;

— ефективен по отношение на енергията производствен процес;

— намалени емисии на прах.

За керамични и изпечени глинени продукти:

— ефективен по отношение на материалите производствен процес;

— ефективен по отношение на енергията производствен процес с ниски емисии на CO_2;

— намалени емисии на прах и подкиселяващи съединения във въздуха.

За хидравлични свързващи вещества или алтернативни видове цимент (междинни продукти при производството на готови бетонни продукти или компресирани земни блокове):

— намалени емисии на CO_2;

— намалени емисии на прах;

— намалени емисии във въздуха на подкиселяващи съединения.

За готови бетонни продукти или компресирани земни блокове на основата на хидравлични свързващи вещества или алтернативни видове цимент:

— ефективен по отношение на материалите производствен процес;

— ефективен по отношение на енергията производствен процес;

— използва се свързващо вещество със слабо въздействие върху околната среда.

Заявителят следва инструкциите за правилна употреба на знака за екомаркировка на ЕС, предоставени в Указанията за използване на логото за екомаркировка на ЕС:

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/logo_guidelines.pdf

Оценка и проверка: *Заявителят представя декларация за съответствие с този критерий, подкрепена с изображение с висока разделителна способност на опаковката на продукта, на което ясно са видни етикетът, регистрационният/лицензионният номер и, ако е приложимо, твърденията, които могат да бъдат изобразени заедно с етикета.*

1.7 **Система за управление на околната среда (по избор)**

Този критерий се прилага за производствения обект на заявителя, където е произведен лицензираният продукт с екомаркировката на ЕС.

3 точки се присъждат на заявители, които разполагат с документирана система за управление на околната среда в съответствие със стандарт ISO 14001 и са сертифицирани от акредитирана организация;

или

5 точки се присъждат на заявители, които имат документирана система за управление по околна среда съгласно Схемата на ЕС за управление по околна среда и одит (EMAS) ([10]) и са регистрирани от акредитирана организация.

Оценка и проверка*: Заявителят представя копие от валидния сертификат по ISO 14001 или доказателство за своята регистрация по EMAS, според случая, и предоставя данните на организацията, която е извършила акредитацията.*

В случаите, когато заявителят притежава както сертификат по ISO 14001, така и сертификат по EMAS, се присъждат само точките за сертификата по EMAS.

([10]) Регламент (ЕО) № 1221/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно доброволното участие на организации в Схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 761/2001 и на решения 2001/681/ЕО и 2006/193/ЕО на Комисията (ОВ L 342, 22.12.2009 г., стр. 1).

2. **КРИТЕРИИ ЗА ПРОДУКТИ ОТ ЕСТЕСТВЕН КАМЪК**

Система за точкова оценка

Екомаркировката на ЕС може да се присъжда на междинни инертни продукти (големи блокове или плочи от дялан камък), произведени непосредствено от оператори на кариери, и на крайни продукти от естествен камък, произведени от преработващи предприятия.

В случаите, когато заявителят не е оператор на кариерата, а операторът на кариерата няма лиценз за екомаркировка на ЕС, заявителят декларира кариерата, от която е добит материалът, използван за производството на продукта от естествен камък, за който се иска екомаркировка на ЕС, като в подкрепа представя фактури за доставка с дата най-много 1 година преди датата на подаване на заявлението.

В този случай заявителят представя всички съответни декларации от оператора на кариерата, които доказват съответствието с всички свързани с кариерата изисквания за екомаркировка на ЕС и всички други съответни незадължителни изисквания, въз основа на които може да бъдат дадени точки.

Системата за точкова оценка и минималният брой точки, необходими за екомаркировка на ЕС на продукти от естествен камък, са представени в долната таблица.

Критерии, по които може да се присъждат точки	Междинни блокове или плочи от дялан камък	Крайни преработени продукти за твърди настилки и облицовки от естествен камък
1.7. Система за управление на околната среда на кариерата (незадължителна)	0, 3 или 5 точки	неприложимо
1.7. Система за управление на околната среда на преработващото предприятие (незадължителна)	неприложимо	0, 3 или 5 точки
2.1. Потребление на енергия в кариерата	До 20 точки	До 20 точки
2.2. Ефективно използване на материалите в кариерата	До 25 точки	До 25 точки
2.6. Коефициенти на въздействие на кариерата върху ландшафта (незадължителни)	До 10 точки	До 10 точки
2.7. Потребление на енергия в преработващото предприятие	неприложимо	До 20 точки
2.8. Управление на водата и на отпадъчната вода в преработващото предприятие	неприложимо	До 5 точки
2.10. Повторно използване на технологичните отпадъци от преработващото предприятие	неприложимо	До 10 точки
2.11. Регионално интегрирано производство в преработващото предприятие (незадължително)	неприложимо	До 5 точки
Максимален общ брой точки	**60**	**100**
Минимален брой точки, изисквани за екомаркировка на ЕС	**30**	**50**

Изисквания за кариерата

2.1. **Потребление на енергия в кариерата**

Операторът на кариерата утвърждава програма за системно наблюдение, регистриране и намаляване на специфичното енергопотребление и специфичните емисии на CO^2 до оптимални равнища. Заявителят отчита потреблението на енергия като функция на източника на енергия (напр. електроенергия и дизелово гориво) и цел (напр. използване на сгради в производствения обект, осветление, работа на оборудването за трошене, работа на помпи и превозни средства). Заявителят отчита потреблението на енергия на обекта като абсолютна стойност (в единици kWh или MJ) и въз основа на конкретно производство (в единици kWh или MJ на m^3 добит в кариерата материал или в m^3 или t от продадения/произведения и готов за продажба материал) за дадена календарна година.

В план за намаляване на специфичното енергопотребление и емисиите на CO_2 се описват вече взетите или планирани мерки (напр. по-ефективно използване на съществуващото оборудване, инвестиции в по-ефективно оборудване, подобрено транспортиране и логистика и т.н.).

Допълнително могат да бъдат дадени общо 20 точки, както следва:

— присъждат се до 10 точки пропорционално на количеството потребена енергия (гориво и електроенергия) от възобновяеми източници (от 0 точки за 0 % възобновяема енергия до 10 точки за 100 % възобновяема енергия);

— присъждат се до 5 точки в зависимост от начина, по който е закупена електроенергията от възобновяеми източници, както следва: посредством частни договори за енергийни услуги от възобновяеми източници в производствения обект или близо до него (5 точки); корпоративни договори за закупуване на енергия от възобновяеми източници в производствения обект или близо до него (5 точки); дългосрочни корпоративни договори за закупуване на електрическа енергия от възобновяеми източници, свързани с мрежата или отдалечена мрежа ([11]) (4 точки); сертификати за зелена електроенергия ([12]) (3 точки); закупуване на сертификати за гаранции за произход на възобновяема енергия за пълно електроснабдяване или зелена тарифа от доставчици на комунални услуги ([13]) (2 точки);

— присъждат се 3 точки, когато е извършен анализ на въглеродния отпечатък на продукта в съответствие с ISO 14067, или 5 точки, ако са използвани елементите на метода за продуктов отпечатък върху околната среда, свързани с емисиите на парникови газове ([14]).

Оценка и проверка: *Заявителят предоставя инвентаризационен опис на енергията за кариерата за период от най-малко 12 месеца преди датата на присъждане на лицензa за екомаркировка на ЕС и поема ангажимент да поддържа инвентаризационния опис през периода на валидност на лицензa за екомаркировка на ЕС. В инвентаризационния опис на енергията се прави разграничение на видовете потребено гориво, като се подчертават всички възобновяеми горива или възобновяемо съдържание на сместените горива. В плана за намаляване на специфичното енергопотребление и специфичните емисии на CO2 трябва да се определя най-малко базовото положение с потреблението на енергия в кариерата, когато е утвърден планът, да се посочват и ясно да се установяват количествено различните източници на потребление на енергия в кариерата, да се посочват и обосновават действията за намаляване на потреблението на енергия и да се отчитат резултатите всяка година.*

Заявителят предоставя подробности за действащия договор за закупуване на електроенергия и подчертава дела на възобновяемите източници, който се прилага за закупуваната електроенергия. Ако е необходимо, в декларация от доставчика на електроенергия се изясняват i) делът на възобновяемите източници в доставената електроенергия, ii) естеството на действащия договор за закупуване (напр. частен договор за енергийни услуги, корпоративен договор за закупуване на електроенергия, независима сертифицирана зелена енергия или зелена тарифа) и iii) дали закупената електроенергия е от възобновяеми източници в производствения обект или близо до него.

В случаите, когато заявителят закупува сертификати за гаранция на произхода с цел увеличаване на дела на възобновяемите енергийни източници, той предоставя съответната документация, за да е сигурно, че сертификатите за гаранция на произхода са закупени в съответствие с принципите и правилата на работа на европейската система за енергийни сертификати.

В случаите, когато се искат точки за анализ на въглеродния отпечатък, заявителят предоставя копие от анализа, който е в съответствие с ISO 14067 или с метода за продуктов отпечатък върху околната среда и е проверен от акредитирана трета страна. Анализът на отпечатъка трябва да обхваща всички производствени процеси, непосредствено свързани с производството на каменни материали в кариерата, в транспортирането по време на производството в производствения обект и извън него, емисиите, свързани с административните процеси (напр. експлоатацията на сградите в производствения обект) и транспорта на продадените продукти до портала на кариерата или до местен транспортен център (напр. железопътна гара или пристанище).

2.2. **Ефективно използване на материалите в кариерата**

Операторът на кариерата предоставя следните данни, свързани с добива и търговските дейности в кариерата за най-близката календарна година или за непрекъснат период от 12 месеца преди датата на присъждане на лицензa за екомаркировка на ЕС:

— **A:** Общото количество добит материал (m^3).

— **B:** Продаваемите блокове, произведени от A (m^3).

([11]) Съгласно член 15, параграф 8 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

([12]) Въз основа на гаранции за произход на енергията от възобновяеми източници с проверка от независима трета страна на допълнителните изисквания съгласно член 19 от Директива (ЕС) 2018/2001.

([13]) Посочване на източниците на възобновяема енергия съгласно член 19, параграф 8 от Директива (ЕС) 2018/2001 и точка 5 от приложение I към Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 125).

([14]) https://eplca.jrc.ec.europa.eu/permalink/PEF_method.pdf

— **C:** Общото количество отпадъци и материали от добива, произведени от A, които се определят като странични продукти (напр. отломки от блокове, камъни и парчета), които са продадени (m^3).

— **D:** Общото количество отпадъци и материали от добива, произведени от A, които се определят като странични продукти (напр. отломки от блокове, камъни и парчета), използвани вътрешно за полезни цели като заместител на други материали, които иначе би трябвало да се използват за изпълнение на тази конкретна функция, или съхранявани в зоната за депониране на странични продукти (m^3).

— **E:** Общото количество отпадъци от добива, произведени от A, които са прехвърлени в зоната за депониране на отпадъци от добива или депото, и общото количество материали, произведени от A, които се определят като странични продукти и се съхраняват в зоната за депониране на странични продукти (m^3).

В случаите, когато наличните данни са в тонове, те следва да бъдат превърнати в m^3, като се използва фиксиран коефициент за обемна плътност за добития скален материал.

Коефициентът на ефективност на добива е най-малко 0,50 и се изчислява, както следва:

$$\text{Extraction efficency ratio} = \frac{\mathbf{B + C}}{\mathbf{A}}$$

Допълнително се присъждат до 25 точки пропорционално на доказания от заявителя по-висок коефициент на ефективност на добива към прага за отличен екологичен показател от 1,00 (от 0 точки за коефициент на ефективност на добива от 0,50 до 25 точки за коефициент на ефективност на добива от 1,00).

Оценка и проверка: *Операторът на кариерата представя декларация, в която се посочват стойностите на A, B, C, D и E, изразени в m^3, и изчисляването на коефициента за ефективност на добива.*

За целите на изчисляването следва да се приеме, че A - B = C + D + E. За всеки изчислен материал от категория C, който е бил продаден, се предоставят фактури за доставката на материала в други обекти.

2.3. **Управление на водата и отпадъчната вода в кариерата**

Заявителят предоставя описание на използването на вода в добивните дейности в кариерата, включително стратегиите и методите за събиране, рециркулация и повторно използване на водата.

Като правило:

— производственият обект осигурява подходящото събиране на дъждовни отточни води, за да компенсира загубата на вода в мокрия шлам и изпаряването;

— на обекта се осигурява отклонението на дъждовната отточна вода посредством дренажна мрежа, за да се предотврати повърхностният поток от дъждовна вода през работната зона, който носи свободно плаващи твърди наноси към непропускливи водоеми (които снабдяват с вода оборудването за рязане) или към естествени водни течения.

В случаите, когато се използва техника за мокро рязане:

— водата, използвана от оборудване за мокро рязане, се съхранява в непропусклив контейнер (напр. резервоар, покрит водоем или изкопен водоем в непропускливи скали);

— твърдите частици от отпадъчната вода от рязането се отделят чрез системи за утаяване, басейни за задържане, циклонни сепаратори, пречистватели с наклонена плоча, филтърни преси и съчетания от тях. Избистрената вода се връща в непропусклив водоем или контейнер, който снабдява оборудването за рязане;

— утаеният шлам се обезводнява преди: вътрешно използване за полезни цели, външно използване за полезни цели или транспортиране извън производствения обект до подходящо съоръжение за обезвреждане на отпадъци.

Оценка и проверка: *Операторът на кариерата представя декларация за съответствие с този критерий, подкрепена със съответната документация, в която се описва начинът на използване на вода в производствения обект и се предоставят подробности за системата за управление на водата, операциите и местоназначението на отделянето и обезвреждането на шлама.*

2.4. **Контрол на праха в кариерата**

Заявителят доказва, че са приложени оперативни мерки за контрол на праха на територията на кариерната площадка. Мерките може да са различни за отделните обекти, но следва да включват следните аспекти за всички обекти:

— използване на поливни разпръсквачи за потискане на праха или вакуумни смукатели, свързани с прахови филтърни чували/електростатични утаители, за всички дейности по сухо рязане, трошене и други, при които е вероятно да се получи значително количество прах;

— въведен план за преместване, промяна или спиране на дейностите в производствения обект, за да се предотвратят или сведат до минимум емисиите на прах във въздуха в периоди на неблагоприятни атмосферни условия (не се прилага за подземни кариери);

— включване на характеристики за защита от вятър в проекта на кариерата, които имат за цел намаляване на скоростта на вятъра и по този начин намаляване до минимум на емисиите на прах и ерозията на почвата в производствения обект (напр. преграда срещу вятър или ветрозащитни пояси, състоящи се от един или повече реда растения по границата на зоната за депониране на отпадъци от добива, включително съоръжение за отпадъци от добива и/или товаро-разтоварна зона за такива отпадъци);

— осигуряване на оградена зона за съхранение на целия обезводнен шлам от мокро рязане и/или целия прах от дейностите по сухо рязане преди продажбата, преди извозването до депо или повторното използване в производствения обект;

— покриване на най-интензивно използваните пътни повърхности с бетонова или асфалтова настилка;

— осигуряване на подходящо обучение на служителите за добри практики за контрол на праха и осигуряване на подходящо лично предпазно оборудване на служителите и посетителите;

— осигуряване на рутинни медицински прегледи на служителите с възможност за по-често наблюдение за установяване на дихателни проблеми и възможна поява на силикоза (последната точка е приложима само за кариери за гранит и други силициеви скали).

Оценка и проверка: *Операторът на кариерата представя декларация за съответствие с този критерий, подкрепена със съответната документация и i) описание на приложените мерки за контрол на праха на кариерната площадка и ii) подробности за системата за медицински прегледи за служителите, когато е уместно.*

2.5. **Безопасност на персонала и условия на труд в кариерата**

Заявителят предоставя описание на политиката за здраве и безопасност на работното място, която е в сила в кариерата. Политиката обхваща най-малко:

— системен анализ на всички рискове и основни опасности, които може да възникнат в кариерата;

— план за обучение на служителите, който е свързан с конкретните работни процедури, изпълнявани в кариерата;

— план за инспекция и поддръжка на всички машини, инструменти, електрически инсталации, превозни средства, подвижни стълби, пътеки, стълбища, обезопасителни бариери и друго съответно оборудване;

— поставяне на неподвижни предпазители около подвижни части на машини, като колани, ролки, механизми и регулируеми предпазители за циркулярни триони;

— лостове с бързо освобождаване за изключване на захранването на ръчни електрически инструменти и аварийни бутони за прекъсване на контролните панели за всички тежки машини;

— безопасно съхранение на всички експлозиви в производствения обект;

— подходящ транспортен и повдигащ механизъм за придвижване и позициониране на блоковете дялан камък и големите отломки от блокове;

— аварийни планове и обучение за оказване на първа помощ на персонала;

— осигуряване на лично предпазно оборудване за целия персонал и посетителите на обекта;

— ясно обозначаване на рисковите зони с високи нива на шум.

Гарантират се следните аспекти, свързани с условията на труд:

— достъп до тоалетна, съблекалня и столова за работниците и осигуряването на питейна вода по всяко време;

— спазване на националните закони и правила или на основните конвенции на Международната организация на труда (МОТ), в зависимост от това кои определят по-строги изисквания;

— трудови договори за всички служители, в които се описват ясно съответната работа, максималното задължително работно време, заплатата, социалните осигуровки (или други подходящи застраховки срещу злополука в страните, в които няма социални осигуровки), правото на отпуска и срокът за предизвестие;

— пълно спазване на законодателството за здраве и безопасност на работното място на ЕС или на съответната държава.

Оценка и проверка: *Заявителят представя декларация за съответствие с този критерий, подкрепена с копие на политиката за здраве и безопасност на работното място.*

При спазване на конвенциите на МОТ, заявителят получава проверка от независима трета страна, подкрепена от одити в обекта, че приложимите принципи, прогласени в посочените по-долу основни конвенции на МОТ, са спазени в кариерата:

Основни конвенции на МОТ:

а) *Детски труд:*

i. *Конвенция относно минималната възраст за приемане на работа, 1973 г. (№ 138);*

ii. *Конвенция относно забраната и незабавни действия за ликвидирането на най-тежките форми на детския труд, 1999 г. (№ 182);*

б) *Принудителен и задължителен труд:*

i. *Конвенция относно принудителния или задължителния труд, 1930 г. (№ 29) и Протокол от 2014 г. към Конвенцията за принудителния или задължителния труд;*

ii. *Конвенция относно премахването на принудителния труд, 1957 г. (№ 105);*

в) *Синдикална свобода и право на синдикално организиране:*

i. *Конвенция за синдикалната свобода и закрила на правото на синдикално организиране, 1948 г. (№ 87);*

ii. *Конвенция за правото на организиране и на колективно договаряне, 1949 г. (№ 98);*

г) *Дискриминация:*

i. *Конвенция за равенството в заплащането, 1951 г. (№ 100);*

ii. *Конвенция относно дискриминацията в областта на труда и професиите (№ 111).*

В случаите, когато кариерата не се намира в държава членка, се изисква проверка от трета страна (например Fairstone или други схеми с най-малко равностойни критерии за здраве и безопасност на работното място и условия на труд, изброени по-горе).

2.6. **Коефициенти на въздействие на кариерата върху ландшафта (незадължителни)**

Операторът на кариерата предоставя следните данни за кариерната площадка, които позволяват да се изчисли коефициентът на отпечатък на кариерата или коефициентът на благоприятно земеползване на кариерата въз основа на спътников изглед към обекта, направен най-много 1 година преди датата на присъждане на лицензa за екомаркировка на ЕС.

— **QF:** зона на фронт на кариерата (активен) (m^2).

— **EWDA:** зона за депониране на отпадъци от добива (m^2).

— **BPDA:** зона за депониране на странични продукти (m^2).

— **TAA:** обща разрешена зона за обекта, в която се извършва добивна дейност (m^2);

— **BA:** зона с биологично разнообразие, където i) е създаден горен почвен и растителен слой или влажни зони/изкуствени тръстикови туфи и/или ii) където горният почвен слой и растителност просто не са били засегнати на първо място и не са изолирани в гнезда в рамките на кариерата (m^2);

— **REA:** зона за възобновяема енергия, когато е заета земя за генериране на електроенергия от слънчева, водноелектрическа, вятърна енергия или енергия от биомаса (m^2).

	Коефициент на отпечатък на кариерата	Коефициент на благоприятно земеползване
Изчисляване	Extraction efficency ratio $= \frac{\mathbf{B+C}}{\mathbf{A}}$	Extraction efficency ratio $= \frac{\mathbf{B+C}}{\mathbf{A}}$
Праг за 0 точки	0,70	0,00
Праг за 5 точки	0,20	0,40

Присъждат се до 10 точки (5 точки за всеки коефициент) пропорционално на доказаното от заявителя приближаване или надвишаване на коефициентите спрямо съответните прагове за 5 точки.

Оценка и проверка: *Операторът на кариерата представя декларация заедно с документация, включително карти или спътникови изображения, на които са очертани QF, EDWA, BPDA, TAA, BA и REA, и с оценка на повърхността на всяка зона.*

Изисквания към преработващото предприятие

2.7. **Потребление на енергия в преработващото предприятие**

Заявителят утвърждава програма за системно наблюдение, регистриране и намаляване на специфичното енергопотребление и специфичните емисии на CO2 в преработващото предприятие до оптимални равнища. Заявителят отчита потреблението на енергия като функция на източника на енергия (напр. електроенергия и дизелово гориво) и цел (напр. използване на сгради в производствения обект, осветление, работа на оборудването за трошене, работа на помпи и превозни средства). Заявителят отчита потреблението на енергия на обекта като абсолютна стойност (в единици kWh или MJ) и въз основа на конкретно производство (в единици kWh или MJ на m^3, m^2 или t от продадения/произведения и готов за продажба материал) за дадена календарна година.

В план за намаляване на специфичното енергопотребление и специфичните емисии на CO2 се описват вече взетите или планирани мерки (напр. по-ефективно използване на съществуващото оборудване, инвестиции в по-ефективно оборудване, подобрено транспортиране и логистика и т.н.).

Допълнително могат да бъдат дадени общо 20 точки, както следва:

— присъждат се до 10 точки пропорционално на количеството потребена енергия (гориво и електроенергия) от възобновяеми източници (от 0 точки за 0 % възобновяема енергия до 10 точки за 100 % възобновяема енергия);

— присъждат се до 5 точки в зависимост от начина, по който е закупена електроенергията от възобновяеми източници, както следва: посредством частни договори за енергийни услуги от възобновяеми източници в производствения обект или близо до него (5 точки); корпоративни договори за закупуване на енергия от възобновяеми източници в производствения обект или близо до него (5 точки); дългосрочни корпоративни договори за закупуване на електрическа енергия от възобновяеми източници, свързани с мрежата или отдалечена мрежа ([15]) (4 точки); сертификати за зелена електроенергия ([16]) (3 точки); закупуване на сертификати за гаранции за произход на възобновяема енергия за пълно електроснабдяване или зелена тарифа от доставчици на комунални услуги ([17]) (2 точки);

— присъждат се 3 точки, когато е извършен анализ на въглеродния отпечатък на продукта в съответствие с ISO 14067, или 5 точки, ако са използвани елементите на метода за продуктов отпечатък върху околната среда, свързани с емисиите на парникови газове ([18]).

Оценка и проверка: *Заявителят предоставя инвентаризационен опис на енергията за преработващото предприятие за период от най-малко 12 месеца преди датата на присъждане на лицензa за екопаркировка на ЕС и поема ангажимент да поддържа инвентаризационния опис през периода на валидност на лицензa за екопаркировка на ЕС. В инвентаризационния опис на енергията се прави разграничение на видовете потребено гориво, като се подчертават всички възобновяеми горива или възобновяемото съдържание на сместените горива. В плана за намаляване на специфичното енергопотребление и специфичните емисии на CO2 трябва да се определя най-малко базовото положение с конкретното потребление на енергия в преработващото предприятие, когато е утвърден планът, да се посочват и ясно да се установяват количествено различните източници на потребление на енергия в преработващото предприятие, да се посочват и обосновават действията за намаляване на конкретното потребление на енергия и да се отчитат резултатите всяка година.*

([15]) Съгласно член 15, параграф 8 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

([16]) Въз основа на гаранции за произход на енергията от възобновяеми източници с проверка от независима трета страна на допълнителните изисквания съгласно член 19 от Директива (ЕС) 2018/2001.

([17]) Посочване на източниците на възобновяема енергия съгласно член 19, параграф 8 от Директива (ЕС) 2018/2001 и точка 5 от приложение I към Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 125).

([18]) https://eplca.jrc.ec.europa.eu/permalink/PEF_method.pdf

Заявителят предоставя подробности за действащия договор за закупуване на електроенергия и подчертава дела на възобновяемите източници, който се прилага за закупуваната електроенергия. Ако е необходимо, в декларация от доставчика на електроенергия се изясняват i) делът на възобновяемите източници в доставената електроенергия, ii) естеството на действащия договор за закупуване (напр. частен договор за енергийни услуги, корпоративен договор за закупуване на електроенергия, независима сертифицирана зелена енергия или зелена тарифа) и iii) дали закупената електроенергия е от възобновяеми източници в производствения обект или близо до него.

В случаите, когато заявителят закупува сертификати за гаранция на произхода с цел увеличаване на дела на възобновяемите енергийни източници, той предоставя съответната документация, за да е сигурно, че сертификатите за гаранция на произхода са закупени в съответствие с принципите и правилата на работа на европейската система за енергийни сертификати.

В случаите, когато се искат точки за анализ на въглеродния отпечатък, заявителят предоставя копие от анализа, който е в съответствие с ISO 14067 или с метода за продуктов отпечатък върху околната среда и е проверен от акредитирана трета страна. Анализът на отпечатъка трябва да обхваща всички производствени процеси, непосредствено свързани с производството на каменни материали в кариерата и преработващото предприятие, в транспортирането по време на производството в производствения обект и извън него, емисиите, свързани с административните процеси (напр. експлоатацията на сградите в производствения обект) и транспорта на продадените продукти до портала на производственото предприятие или до местен транспортен център (напр. железопътна гара или пристанище).

2.8. **Управление на водата и отпадъчната вода в преработващото предприятие**

Заявителят предоставя описание на използването на вода в преработващото предприятие за естествен камък, включително стратегиите и методите за събиране, рециркулация и повторно използване на водата.

Извличането от отпадъчната вода на твърдите частици от дейностите по рязане трябва да се извършва в производствения обект, като се използват принципите на утаяване и/или филтриране.

Избистрената отпадъчна вода трябва да се съхранява в производствения обект и да се използва повторно в дейностите по рязане, контрол на праха или други цели.

Допълнително се присъждат 5 точки за инсталирането на система за събиране на дъждовната вода, за да се събира и съхранява дъждовната вода, която попада в непропускливи зони на обекта, и се предотвратява повърхностният поток от дъждовна вода през работните зони, който носи свободно плаващи твърди наноси към непропускливи водоеми (които снабдяват с вода оборудването за рязане) или към естествени водни течения.

***Оценка и проверка**: Заявителят представя декларация за съответствие с този критерий, подкрепена със съответната документация, в която се описва използването на вода в производствения обект, на мрежата за събиране на отпадъчна/дъждовна вода и на системата за пречистване и рециркулация на отпадъчната вода.*

2.9. **Контрол на праха в преработващото предприятие**

Заявителят доказва, че са приложени оперативни мерки за контрол на праха на територията на преработващото предприятие. Мерките може да са различни за отделните обекти, но следва да включват следните аспекти за всички обекти:

— използване на поливни разпръсквачи за потискане на праха или вакуумни смукатели, свързани с прахови филтърни чували/електростатични утаители, за всички дейности по сухо рязане или формоване, при които е вероятно да се получи значително количество прах;

— редовно почистване на праха от закритите площи, като се използват водни пръскачки по повърхностите, които се оттичат в системата за пречистване на водата в обекта, или вакуумно устройство за премахване на сухия прах (не следва да се извършва метене на сухия прах);

— осигуряване на оградена зона за съхранение на целия обезводнен шлам от мокро рязане и/или целия прах от дейностите по сухо рязане преди продажбата, преди извозването за повторно използване, преди повторното използване в производствения обект или преди извозването до депо;

— покриване на най-интензивно използваните пътни зони с бетонова или асфалтова настилка;

— осигуряване на подходящо обучение на служителите за добри практики за контрол на праха и осигуряване на подходящо лично предпазно оборудване на служителите и посетителите;

— осигуряване на рутинни медицински прегледи на служителите с възможност за по-често наблюдение за установяване на дихателни проблеми и възможна поява на силикоза (последната точка е приложима само за преработващи предприятия, в които се обработват гранит и други силициеви скали).

Оценка и проверка: *Заявителят представя декларация за съответствие с този критерий, подкрепена със съответната документация, и: i) описание на мерките за контрол на праха, приложени в преработващото предприятие, и ii) подробности за системата за медицински прегледи за служителите, когато е уместно.*

2.10. **Повторно използване на технологичните отпадъци от преработващото предприятие**

Заявителят попълва инвентаризационен опис на производството на технологични отпадъци за преработващото предприятие. В инвентаризационния опис се посочват подробно видът и количеството на произведените технологични отпадъци (напр. технологичен скрап и шлам).

Инвентаризационният опис на технологичните отпадъци обхваща период от 12 месеца и през този период общото количество продукт се оценява едновременно като маса (kg или тон) и площ (m^2).

Най-малко 80 % от масата на получения технологичен скрап от дейностите по обработване на естествен камък в производствения обект се използва повторно в други приложения или се съхранява в производствения обект, като се подготвя за бъдеща продажба.

Допълнително могат да бъдат дадени общо 10 точки, както следва:

— присъждат се до 5 точки пропорционално на доказания от заявителя по-висок процент повторно използване на технологичния скрап до максимум 100 % повторно използване от масата (от 0 точки за 80 % повторно използване на технологичния скрап до 5 точки за 100 % повторно използване на технологичния скрап);

— присъждат се до 5 точки пропорционално на доказаното от заявителя повторно използване на технологичния шлам до максимум 100 % (от 0 точки за 0 % повторно използване на технологичния шлам до 5 точки за 100 % повторно използване на технологичния шлам).

Оценка и проверка: *Заявителят предоставя инвентаризационен опис на отпадъците за преработващото предприятие за период от най-малко 12 месеца преди датата на присъждане на лицензa за екомаркировка на ЕС и поема ангажимент да поддържа инвентаризационния опис през периода на валидност на лицензa за екомаркировка на ЕС.*

Заявителят представя декларация за съответствие със задължителното изискване по този критерий, подкрепена с изчисление на общото производство на технологичен скрап (в kg или t). Предоставят се и подробности за местоназначението на тези технологични отпадъци с пояснения дали това е външно повторно използване в друг процес или изпращане в депо. В случай на външно повторно използване или обезвреждане в депо се представят документи за превоза.

2.11. **Регионално интегрирано производство в преработващото предприятие (незадължително)**

Този критерий се прилага по отношение на транспортното разстояние между портала на кариерата и портала на преработващото предприятие и е специфичен за продуктите от естествен камък, произхождащи от дадена кариера.

Присъждат се до 5 точки пропорционално на това доколко заявителите могат да докажат, че разстоянието на транспортиране на междинните блокове дялан камък от кариерата до преработващото предприятие е по-малко от 260 km (от 0 точки, ако е ≥ 260 km, до 5 точки, ако е ≤ 10 km).

Оценка и проверка*: Заявителят предоставя адреса на преработващото предприятие и адреса или географското местоположение на портала на съответната кариера. Заявителят описва и видовете транспорт, използвани за превозване на междинните блокове дялан камък до преработващото предприятие.*

Транспортният маршрут и общото разстояние се изчисляват и посочват на карта, като се използват спътникови картографски изображения и свободно достъпен софтуер за изчисляване на разстоянието.

3. **КРИТЕРИИ ЗА АГЛОМЕРИРАНИ КАМЕННИ ПРОДУКТИ НА ОСНОВАТА НА СВЪРЗВАЩИ СМОЛИ**

Система за точкова оценка

Системата за точкова оценка и минималният брой точки, необходими за екомаркировка на ЕС на агломерирани каменни продукти, са представени в долната таблица.

Критерии, по които може да се присъждат точки	Агломерирани каменни продукти
1.7. Система за управление на околната среда (незадължителна)	0, 3 или 5 точки
3.1. Потребление на енергия	До 30 точки
3.3. Съдържание на рециклирани материали/вторични суровини	До 35 точки
3.4. Съдържание на свързваща смола	До 20 точки
3.5. Повторно използване на технологичните отпадъци	До 10 точки
Максимален общ брой точки	**100**
Минимален брой точки, изисквани за екомаркировка на ЕС	**50**

3.1. **Потребление на енергия**

Специфичното технологично енергопотребление за производството на агломерирани каменни продукти (включително приготвянето на сместа от суровини, първичното смесване, вторичното смесване, отливането и завършването) не надхвърля 1,1 MJ/kg.

Ако се извършва смилане на скални материали, специфичното енергопотребление в процеса на смилане (в MJ/kg) се отчита отделно и не се добавя към общото технологично енергопотребление.

Допълнително могат да бъдат дадени общо 30 точки, както следва:

— присъждат се до 10 точки пропорционално на намаляването на специфичното технологично енергопотребление в посока към прага за отличен екологичен показател от 0,7 MJ/kg (от 0 точки за 1,1 MJ/kg до 10 точки за 0,7 MJ/kg);

— могат да се присъдят до 10 точки пропорционално на количеството потребена електроенергия от възобновяеми източници (от 0 точки за 0 % електроенергия от възобновяеми източници до 10 точки за 100 % електроенергия от възобновяеми източници);

— присъждат се до 10 точки в зависимост от начина, по който е закупена електроенергията от възобновяеми източници, както следва: посредством частни договори за енергийни услуги от възобновяеми източници в производствения обект или близо до него (10 точки); корпоративни договори за закупуване на енергия от възобновяеми източници в производствения обект или близо до него (10 точки); дългосрочни корпоративни договори за закупуване на електрическа енергия от възобновяеми източници, свързани с мрежата или отдалечена мрежа ([19]) (8 точки); сертификати за зелена електроенергия ([20]) (6 точки); закупуване на сертификати за гаранции за произход на възобновяема енергия за пълно електроснабдяване или зелена тарифа от доставчици на комунални услуги ([21]) (4 точки).

Оценка и проверка: *Специфичното технологично енергопотребление се изчислява, като потреблението на електроенергия за съответното технологично оборудване се раздели на обема на производството (в kg или m³). Отчетените данни са представителни за продуктите, за които се заявява екомаркировка на ЕС. В случаите, когато различни продукти, включени в едно и също заявление, имат значително различаващи се стойности, данните се отчитат отделно за всеки продукт. В случаите, когато наличните данни за производството са в m³, те следва да бъдат превърнати в kg, като се използва съответният коефициент за обемна плътност (в kg/m³) за агломерирани каменни продукти.*

([19]) Съгласно член 15, параграф 8 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

([20]) Въз основа на гаранции за произход на енергията от възобновяеми източници с проверка от независима трета страна на допълнителните изисквания съгласно член 19 от Директива (ЕС) 2018/2001.

([21]) Посочване на източниците на възобновяема енергия съгласно член 19, параграф 8 от Директива (ЕС) 2018/2001 и точка 5 от приложение I към Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 125).

Заявителят предоставя подробности за действащия договор за закупуване на електроенергия и подчертава дела на възобновяемите източници, който се прилага за закупуваната електроенергия. Ако е необходимо, в декларация от доставчика на електроенергия се изясняват i) делът на възобновяемите източници в доставената електроенергия, ii) естеството на действащия договор за закупуване (напр. частен договор за енергийни услуги, корпоративен договор за закупуване на електроенергия, независима сертифицирана зелена енергия или зелена тарифа) и iii) дали закупената електроенергия е от възобновяеми източници в производствения обект или близо до него.

В случаите, когато заявителят закупува сертификати за гаранция на произхода с цел увеличаване на дела на възобновяемите енергийни източници, той предоставя съответната документация, за да е сигурно, че сертификатите за гаранция на произхода са закупени в съответствие с принципите и правилата на работа на европейската система за енергийни сертификати.

3.2. **Контрол на праха и качество на въздуха**

Всички работни зони, в които има риск от експозиция на стирен, където концентрацията на стирен може да надвиши 20 ppm (или 85 mg/m^3) според данните от наблюдението, се обозначават ясно и се вентилират добре.

Смолните композиции се дозират и смесват, като се използват затворени системи.

Заявителят доказва, че са приложени мерки за контрол на праха на територията на обекта. Мерките може да са различни за отделните обекти, но следва да включват следните аспекти за всички обекти:

— използване на поливни разпръсквачи за потискане на праха или вакуумни смукатели, свързани с прахови филтърни чували/електростатични утаители, за всички дейности по сухо рязане, трошене и други, при които е вероятно да се получи значително количество прах;

— редовно почистване на праха от закритите площи, като се използват водни пръскачки по повърхностите, които се оттичат в системата за пречистване на водата в обекта, или вакуумно устройство за премахване на сухия прах (не следва да се извършва метене на сухия прах);

— осигуряване на оградена зона за съхранение на целия обезводнен шлам от мокро рязане и/или целия прах от дейностите по сухо рязане преди продажбата, преди извозването за повторно използване, преди повторното използване в производствения обект или преди извозването до депо;

— покриване на най-интензивно използваните пътни зони с бетонова или асфалтова настилка;

— осигуряване на подходящо обучение на служителите за добри практики за контрол на праха и осигуряване на подходящо лично предпазно оборудване на служителите и посетителите;

— осигуряване на рутинни медицински прегледи на служителите с възможност за по-често наблюдение за установяване на дихателни проблеми и възможна поява на силикоза (последната точка е приложима само за предприятия, работещи с кварцови продукти).

Оценка и проверка: *Заявителят представя декларация за съответствие с този критерий, подкрепена със съответната документация, и: i) описание на всички работни зони с риск от експозиция на стирен и подробности за въведената система за вентилация; ii) описание на мерките за контрол на праха, приложени на производствения обект, и iii) подробности за въведената система за медицински прегледи за служителите, когато е уместно.*

3.3. **Съдържание на рециклирани материали/вторични суровини**

Заявителят прави оценка и документира регионалната наличност на първичен и рециклиран материал от отпадъци, получени от различни производствени процеси, както и на вторични суровини от странични продукти от различни производствени процеси. Посочват се приблизителните транспортни разстояния на документираните източници на материал.

Допълнително се присъждат до 35 точки пропорционално на включването на рециклирани материали/вторични суровини в агломерирания каменен продукт до праг за отличен екологичен показател от 35 % съдържание от теглото (от 0 точки за 0 % от теглото до 35 точки за ≥ 35 % съдържание на рециклирани материали/вторични суровини от теглото).

Включването на прах, изрезки и брак от агломерирани каменни продукти в нови продукти не се счита за рециклирано съдържание, ако то се връща в същия процес, от който е получено.

Оценка и проверка: *Заявителят представя декларация за съответствие със задължителното изискване по този критерий, подкрепена с документация, в която се посочва установяването и регионалната наличност на първични, рециклирани материали и вторични суровини.*

Рециклираните материали или вторичните суровини се отчитат като допринасящи за съдържанието на рециклирани материали/вторични суровини само ако са получени от източници, които са ≤ 2,5 пъти по-отдалечени от производствения обект на аглоперирани каменни продукти в сравнение с основните първични материали, които се използват (напр. мрамор или кварц).

Представя се месечен баланс на рециклираните материали/вторичните суровини за 12-те производствени месеца преди датата на присъждане на лицензa за екомаркировка на ЕС и заявителят поема ангажимент да поддържа този баланс за периода на валидност на лицензa за екомаркировка на ЕС. В баланса се посочват количествата на постъпващите рециклирани материали/вторични суровини (документирани с протоколи за доставка и фактури) и изходящите рециклирани материали/вторични суровини в цялото продадено или готово за продажба производство на аглоперирани камъни със заявеното съдържание на рециклирани материали/вторични суровини (документирано по количества продукт и % на заявеното).

Заявеното съдържание на рециклирани материали и/или вторични суровини е представително за композициите на сместа, използвана за партидата продукти с екомаркировка на ЕС. Не се разрешава общо разпределяне на рециклираните материали и/или вторичните суровини.

В случаите, когато различни продукти, включени в едно и също заявление за лиценз, имат значително различаващи се стойности, данните се отчитат отделно за всеки продукт.

3.4. **Съдържание на свързваща смола**

Използването на полиестер, епоксидна или други смоли в производството е ограничено до максимум 10 % от общото тегло на крайния продукт.

Допълнително се присъждат до 20 точки пропорционално на намаляването на съдържанието на свързваща смола в посока към прага за отличен екологичен показател от 5 % (от 0 точки за 10 % съдържание на свързваща смола до 20 точки за 5 % такова съдържание).

***Оценка и проверка**: Заявителят представя декларация за съответствие със задължителните изисквания по този критерий, подкрепена с изчисление на общата използвана свързваща смола като % от общото тегло на аглоперирания каменен продукт.*

Заявеното съдържание на свързващо вещество е представително за композициите на сместа, използвана за партидата продукти с екомаркировка на ЕС.

В случаите, когато различни продукти, включени в едно и също заявление за лиценз, имат значително различаващи се стойности, данните се отчитат отделно за всеки продукт.

3.5. **Повторно използване на технологичните отпадъци**

Заявителят попълва инвентаризационен опис на производството на технологични отпадъци за производствения процес на агломерирани камъни. В инвентаризационния опис се посочват подробно видът и количеството на произведените технологични отпадъци (напр. технологичен скрап и шлам).

Инвентаризационният опис на технологичните отпадъци обхваща период от 12 месеца преди датата на присъждане на екомаркировка на ЕС и през този период общото количество на продукта се оценява едновременно като маса (kg или тон) и площ (m^2).

Най-малко 70 % от технологичните отпадъци (скрап и шлам), получени от производството на агломерирани каменни плочи и блокове, се използват повторно в други производствени процеси.

Допълнително се присъждат до 10 точки пропорционално на доказаната от заявителя степен на повторно използване на технологичните отпадъци до максимум 100 % (от 0 точки за 70 % повторно използване на технологичните отпадъци до 10 точки за 100 % повторно използване на технологичните отпадъци).

***Оценка и проверка:** Заявителят предоставя инвентаризационен опис на отпадъците за производственото предприятие на аглоперирани каменни продукти за период от най-малко 12 месеца преди датата на присъждане на лицензa за екомаркировка на ЕС и поема ангажимент да поддържа инвентаризационния опис в актуално състояние през периода на валидност на лицензa за екомаркировка на ЕС.*

Заявителят представя декларация за съответствие със задължителните изисквания по този критерий, подкрепена с изчисление на общото производство на технологичен скрап и шлам (в kg или t). Предоставят се и подробности за местоназначението на тези технологични отпадъци с пояснения дали това е външно повторно използване в друг процес или изпращане в депо. В случай на външно повторно използване или обезвреждане в депо се представят документи за превоза.

В случай че е невъзможно да се предоставят конкретни данни за дадена производствена линия или продукт, заявителят посочва данните за цялото предприятие.

4. КРИТЕРИИ ЗА КЕРАМИЧНИ И ИЗПЕЧЕНИ ГЛИНЕНИ ПРОДУКТИ

Система за точкова оценка

Системата за точкова оценка и минималният брой точки, необходими за екомаркировка на ЕС на керамични и изпечени глинени продукти, са представени в долната таблица.

В случаите, когато заявителят използва изсушен чрез пулверизиране прахообразен материал като суровина и не е производител на тази суровина, той декларира използвания изсушен чрез пулверизиране прахообразен материал за направата на керамични или изпечени глинени продукти, като в подкрепа представя фактури за доставка с дата най-много 1 година преди датата на подаване на заявлението. В този случай заявителят представя всички съответни декларации от производителя на изсушения чрез пулверизиране прахообразен материал, които доказват съответствието с всички свързани изисквания за екомаркировка на ЕС и всички други съответни незадължителни изисквания, въз основа на които може да бъдат дадени точки.

За критерии 4.1 и 4.2 са определени два набора ограничения в зависимост от това дали лицензът за екомаркировка на ЕС се прилага към ограничен брой продукти (тогава следва да бъдат подадени устойчиви оперативни данни по време на производствения цикъл за представителните периоди) или дали лицензът се прилага към голям брой продуктови формати на дадена продуктова група ([22]) (тогава следва да бъдат представени средни годишни данни). Пределните стойности за средното годишно производство са по-високи, за да се отчита необходимата енергия за поддържане на температурата в пещта, когато производствената линия не работи (например при смяна на формати на плочките) или когато не се работи при пълен капацитет (например по време на нощна смяна или събота и неделя).

Критерии, по които може да се присъждат точки	Керамични и изпечени глинени продукти
1.7. Система за управление на околната среда (незадължителна)	0, 3 или 5 точки
4.1. Потребление на гориво за сушене и изпичане	До 20 точки
4.2. Емисии на CO_2	До 25 точки
4.4. Емисии на прах, HF, NOx и SOx във въздуха	До 40 точки
4.6. Повторно използване на технологичните отпадъци	До 10 точки
Максимален общ брой възможни точки	**100**
Минимален брой точки, изисквани за екомаркировка на ЕС	**50**

4.1. Потребление на гориво за сушене и изпичане

Въглища, нефтен кокс, лек мазут и мазут не се използват като горива в сушилните или пещите.

Специфичното потребление на гориво за процесите на сушене и изпичане не надхвърля съответните задължителни пределни стойности, определени по-долу.

	Пулверизационен изсушител		Пещ и сушилня за глинени съдове	
	Задължителна пределна стойност	Праг за отличен екологичен показател	Задължителна пределна стойност	Праг за отличен екологичен показател
Керамична плочка: отделен продукт **	1,8 MJ/kg прахообразен материал *	1,3 MJ/kg прахообразен материал **	4,1 MJ/kg	3,2 MJ/kg
Керамична плочка: група продукти ***			5,5 MJ/kg	4,3 MJ/kg
Изпечени глинени павета	неприложимо	неприложимо	3,5 MJ/kg	2,1 MJ/kg

* *пределната стойност се прилага само за горивото, потребено в пулверизационния изсушител, 1 kg от изсушения прахообразен материал включва евентуалното остатъчно съдържание на влага, което обикновено е 5—7 %*

** *данни, измерени при устойчиви работни условия, които са представителни за продукта по време на производствения цикъл*

*** *данни, измерени в рамките на едногодишен период, включително базовото потребление на гориво между производствените цикли*

([22]) Три групи продукти от тип керамични плочки са взети предвид за клас I, II и III в EN 14411.

Допълнително се присъждат до 20 точки пропорционално на намаляването на специфичното потребление на гориво за процесите на сушене и изпичане в посока към съответния праг за отличен екологичен показател в горната таблица (напр. за изпечени глинени павета: от 0 точки за 3,5 MJ/kg до 20 точки за ≤ 2,1 MJ/kg).

За керамични плочки, при които се използва изсушен чрез пулверизиране прахообразен материал (произведен в обекта или другаде), се изчисляват две точкови оценки съгласно предходния параграф: една за изсушения чрез пулверизиране прахообразен материал (SDP) и друга за пещта и сушилнята за глинени съдове (KWD). Двете точкови оценки после се превръщат в единна точкова оценка, както следва:

$$Fuel_{score} = 0{,}35(SDP) + 0{,}65(KWD)$$

Оценка и проверка: *Заявителят декларира стойностите на специфичното потребление на гориво за съответните продукти заедно с изчисленията за превръщане на стойностите в конкретна точкова оценка. Специфичното потребление на гориво се изчислява, като потреблението на гориво (в MJ) на съответното технологично оборудване се раздели на обема на производството (в kg) за съответния производствен период.*

В случаите, когато наличните данни за производството са само в m^2, но трябва да бъдат отчетени в kg, стойността се превръща, като се използва фиксиран коефициент за обемна плътност (в kg/m^2) за продукта или групата продукти.

Данните за цяла група продукти трябва да са представителни за която и да е продуктова(и) линия(и) за 12-месечен период преди датата на присъждане на лиценза за екомаркировка на ЕС. Данните за конкретни отделни продукти трябва да са представителни при устойчиви условия в рамките на текущия производствен цикъл или цикли.

Данните за обема или масата на горивото за системите на пещта или сушилнята се вземат от показанията за обекта и се превръщат в MJ, като се умножи обемът/масата на потребеното гориво през определения производствен период (напр. в kg, t, L или Nm^3) по специфичната или общата топлина на изгаряне за същото гориво (напр. в MJ/kg, MJ/t, MJ/L или MJ/Nm^3).

В случаите, когато горивото, използвано за генериране на топлинна енергия за дейностите по сушене, е постъпило в система за когенерация, електроенергията, генерирана от системата през определения производствен период (измерена в kWh и превърната в MJ), следва да се извади от общото показание за потребление на гориво за сушилнята.

4.2. Емисии на CO_2

Специфичните емисии на CO_2, свързани с изгарянето на горивото и технологичните емисии от декарбонизация на суровината по време на процесите на сушене и изпичане, не надхвърлят съответните задължителни пределни стойности, определени по-долу.

	Производство на изсушени чрез пулверизация прахообразни материали		**Пещ и сушилня за глинени съдове** *	
	Задължителна пределна стойност	Праг за отличен екологичен показател	Задължителна пределна стойност	Праг за отличен екологичен показател
Керамична плочка: отделен продукт ***	84 $kgCO_2/t$ прахообразен материал *	54 $kgCO_2/t$ прахообразен материал *	280 $kgCO_2/t$	230 $kgCO_2/t$
Керамична плочка: група продукти ****			360 $kgCO_2/t$	290 $kgCO_2/t$
Изпечени глинени павета	неприложимо	неприложимо	192 $kgCO_2/t$	129 $kgCO_2/t$

* *пределната стойност се прилага само за горивото, потребено в пулверизационния изсушител, 1 kg от изсушения прахообразен материал включва евентуалното остатъчно съдържание на влага, което обикновено е 5—7 %*

** *пределната стойност се прилага само за горивото, потребено в пещта и сушилнята за глинени съдове, и оцененитe технологични емисии в пещта*

*** *въз основа на данните за потребено гориво, измерени при устойчиви работни условия, които са представителни за продукта по време на производствения цикъл, и предполагаемите технологични емисии от декарбонизация на суровината в пещта*

**** *въз основа на данните на потребено гориво, измерени в рамките на едногодишен период, включително базовото потребление на гориво между производствените цикли, и предполагаемите технологични емисии от декарбонизация на суровината в пещта.*

Допълнително се присъждат до 25 точки пропорционално на намаляването на специфичните емисии на CO2 в посока към съответния праг за отличен екологичен показател, посочен в горната таблица (напр. за изпечени глинени павета: от 0 точки за 192 $kgCO_2/t$, до 25 точки за 129 $kgCO_2/t$).

За керамични плочки, при които се използва изсушен чрез пулверизиране прахообразен материал (произведен в обекта или другаде), се изчисляват две точкови оценки съгласно предходния параграф, една за изсушения чрез пулверизиране прахообразен материал (SDP) и друга за пещта за керамични плочки и сушилнята за глинени съдове (KWD). Двете точкови оценки после се превръщат в единна точкова оценка, както следва:

$$CO2_{score} = 0,35(SDP) + 0,65(KWD)$$

Оценка и проверка: *Заявителят представя декларация за съответствие със задължителното изискване по този критерий, подкрепена с посочване на изчислените специфични емисии на CO_2 в съответствие със следната относима методика, описана по-долу.*

За продукти от инсталации, включени в обхвата на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([23]), изчисляването на специфичните емисии на тон продукт се основава на равнището на емисиите и равнището на дейностите съгласно методиката за мониторинг, установена по член 6 от Делегиран регламент (ЕС) 2019/331 на Комисията ([24])относно правилата за безплатно разпределяне.

За продукти от инсталации, които не са включени в обхвата на Директива 2003/87/ЕО, резултатите се декларират в съответствие с относимата методика за изчисляване, определена в Регламент (ЕС) № 601/2012 на Комисията ([25]).

За керамични продукти, при които се използва изсушен чрез пулверизиране прахообразен материал, произведен в отделна инсталация като суровина, заявителят представя декларация от производителя на изсушения чрез пулверизиране прахообразен материал, като посочва стойността на годишните средни специфични емисии на CO_2 в съответствие с един от двата метода на изчисляване, описани по-горе, за най-близките отчетни години.

Във всички случаи стойността на специфичните емисии на CO_2 се оценява на равнището на продуктите с екомаркировка на ЕС, обхванати от лицензa за екомаркировка на ЕС. Изчисляването на емисиите на CO_2 се базира на съответните стойности за потребено гориво, изчислени за критерий 4.1, въглеродният интензитет на използваното гориво или горива и средното съдържание на карбонати в суровината.

4.3. **Потребление на технологична вода**

Производственото съоръжение за керамични или изпечени глинени продукти:

— има рециклираща система за отпадъчна вода със затворен кръг за технологичната отпадъчна вода, което допринася за нулево изпускане на течност, или

— може да докаже, че специфичното потребление на прясна вода е по-малко или равно на пределните стойности на потребление, определени в долната таблица.

Вид продукт	В производствения обект извършва ли се изсушаване чрез пулверизиране?	Пределна стойност на потребление
Керамични плочки и изпечени глинени павета	Да	1,0 L/kg
	Не	0,5 L/kg

Оценка и проверка: *Заявителят представя декларация за съответствие със задължителното изискване, като посочва чрез какви средства постига такова съответствие.*

В случаи, когато за рециклирането на технологичната отпадъчна вода е въведена система с нулево изпускане на течности, той предоставя кратко описание на системата и нейните основни работни параметри.

([23]) Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

([24]) Делегиран регламент (ЕС) 2019/331 на Комисията от 19 декември 2018 г. за определяне на валидни за целия Съюз преходни правила за хармонизирано безплатно разпределяне на квоти за емисии в съответствие с член 10a от Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 59, 27.2.2019 г., стр. 8).

([25]) Регламент (ЕС) № 601/2012 на Комисията от 21 юни 2012 г. относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 181, 12.7.2012 г., стр. 30).

В случаите, когато не е въведена такава система, се предоставят данни за общото технологично потребление на вода (в L или m^3) и данни за общото производство на керамични и изпечени глинени продукти (в kg или m^2) за най-близката календарна година или за непрекъснат период от 12 месеца преди датата на присъждане на еколаркировката на ЕС.

В случай че е невъзможно да се предоставят конкретни данни за дадена производствена линия или продукт, заявителят посочва данните за цялото предприятие.

Потреблението на вода в тоалетни, столови и други дейности, които не са непосредствено относими към производствения процес, следва да се измерва отделно и да не се включва в изчисляването.

4.4. **Емисии на прах, HF, NOx и SOx във въздуха**

Мерките за намаляване на емисиите от „студени“ операции, свързани с отделянето на прах в производствения обект на керамични плочки, обхващат най-малко приемането, смесването и смилането на суровината и оформянето и остъкляването/декорирането на плочките.

Специфичните емисии на прах, HF, NOx и SOx във въздуха, свързани с производството на керамични и изпечени глинени продукти, не надхвърлят съответните задължителни пределни стойности, определени в долната таблица.

Параметър на емисиите	Задължителна пределна стойност	Праг за отличен екологичен показател	Метод на изпитване	Възможни точки
Прах (пулверизационен изсушител) *	90 mg/kg	неприложимо	EN 13284	неприложимо
Прах (пещ)	50 mg/kg	10 mg/kg	EN 13284	До 10
HF (пещ)	20 mg/kg	6 mg/kg	ISO 15713	До 10
NOx (изразен като NO_2) (пещ)	250 mg/kg	170 mg/kg	EN 14792	До 10
SOx, изразен като SO_2 (пещ)	1300 mg/kg	750 mg/kg	EN 14791	До 10

* Отнася се единствено за продукти, за които се използват изсушени чрез пулверизация прахообразни материали

Допълнително се присъждат до 40 точки пропорционално на намаляването на действителните специфични емисии на прах, HF, NOx и SOx в посока към съответните прагове за отличен екологичен показател, посочени в горната таблица (напр. за емисии на HF: от 0 точки за 20 mg/kg, до 10 точки за ≤ 6 mg/kg).

Оценка и проверка: *Заявителят представя декларация за съответствие със задължителните изисквания по този критерий, подкрепена с i) описание на въведените мерки за намаляване на емисиите от „студени“ операции, свързани с отделянето на прах и, ii) данни за обекта в mg/Nm^3, изразени като средна годишна стойност, изчислена от средните дневни стойности. Данните се получават посредством непрекъснато или периодично наблюдение съгласно съответните стандарти EN или ISO. В случаи на периодично наблюдение се вземат най-малко три проби по време на постоянната работа на пулверизационния изсушител или пещта за производствените цикли на продукти с еколаркировка на ЕС.*

В случаите, когато наличните данни за производството са само в m^2, но трябва да бъдат отчетени в kg, стойността се превръща, като се използва фиксиран коефициент за обемна плътност (в kg/m^2) за продукта или групата продукти.

Данните за цяла група продукти следва да са представителни за която и да е продуктова линия или линии за 12-месечен период преди датата на присъждане на лиценза за еколаркировка на ЕС. Данните за конкретни отделни продукти следва да са представителни при устойчиви условия в рамките на текущия производствен цикъл или цикли.

За превръщането на резултатите от наблюдението на отработените газове от mg/Nm^3 (при 18 % съдържание на O^2) в mg/kg за керамичния/изпечения глинен продукт е необходимо те да се умножат по конкретния обем на газовия поток (Nm^3/kg продукт). Един Nm^3 означава един m^3 сух газ при стандартни условия от 273K и 101,3 kPa.

В случай че е невъзможно да се предоставят конкретни данни за дадена производствена линия или продукт, заявителят посочва данните за цялото предприятие и разпределя емисиите за производството, за което се изисква еколаркировката на ЕС, въз основа на масата.

4.5. **Управление на отпадъчната вода**

Технологичната отпадъчна вода от производството на керамични или изпечени глинени продукти се пречиства в съответствие с един от следните варианти:

— вариант 1: пречиства се в производствения обект, за да се премахнат свободно плаващите твърди частици, като пречистената отпадъчна вода се връща в производствения процес като част от система с нулево изпускане на течности; или

— вариант 2: пречиства се в производствения обект, за да се премахнат свободно плаващите твърди частици (или не се пречиства изобщо), преди отпадъчната вода да бъде изпратена към пречиствателна станция, управлявана от трета страна; или

— вариант 3: пречиства се в производствения обект, за да се премахнат свободно плаващите твърди частици, преди отпадъчната вода да бъде изпусната в местните водни течения.

В случаите, когато се прилагат варианти 2 или 3, заявителят или респективно операторът на пречиствателна станция — трета страна, трябва да докаже съответствие със следните пределни стойности за крайните пречистени отпадъчни води, които се изпускат в местните водни течения.

Параметър	Пределна стойност	Методи за изпитване
Свободно плаващи твърди частици	40 mg/l	ISO 5667-17
Кадмий	0,015 mg/l	ISO 8288
Олово	0,15 mg/l	ISO 8288

Оценка и проверка: *Заявителят представя декларация за съответствие, в която уточнява приложимия вариант за производствения обект.*

В случаи, когато за рециклирането на технологичната отпадъчна вода е въведена система с нулево изпускане на течности, той предоставя кратко описание на системата и нейните основни работни параметри.

В случаите, когато пречистената или непречистената отпадъчна вода се изпраща към пречиствателна станция, управлявана от трета страна, операторът на станцията декларира средните концентрации на свободно плаващи твърди частици, кадмий и олово в крайните пречистени отпадъчни води и предоставя протоколи от изпитвания въз основа на седмичен анализ на изпуснатата отпадъчна вода съгласно стандартните методи на изпитване, определени по-горе, или равностойни вътрешни лабораторни методи. Изпитване с по-малка честота може да бъде разрешено в случаи, когато разрешението за работа го позволява.

В случаите, когато технологичната отпадъчна вода се пречиства в производствения обект и отпадъчните води се изпускат в местните водни течения, заявителят декларира средните концентрации на свободно плаващи твърди частици, кадмий и олово в крайните пречистени отпадъчни води и предоставя протокол от изпитвания въз основа на седмичен анализ на изпуснатата отпадъчна вода съгласно стандартните методи на изпитване, определени по-горе, или равностойни вътрешни лабораторни методи. Изпитване с по-малка честота може да бъде разрешено в случаи, когато разрешението за работа го позволява.

4.6. **Повторно използване на технологичните отпадъци**

Заявителят попълва инвентаризационен опис на производството на технологични отпадъци за производствения процес на керамични и изпечени глинени продукти. В инвентаризационния опис се посочват подробно видът и количеството на произведените технологични отпадъци ([26]).

Инвентаризационният опис на технологичните отпадъци обхваща период от най-малко 12 месеца преди датата на присъждане на екомаркировка на ЕС и през този период общото количество продукт се оценява едновременно като маса (kg или тон) и площ (m^2).

Най-малко 90 % от масата на технологичните отпадъци, получени при производството на керамични или изпечени глинени продукти, се връщат отново в производствения процес в обекта, връщат се в производствения процес на керамични или изпечени глинени продукти на друго място или се използват повторно в други производствени процеси.

Допълнително се присъждат до 10 точки пропорционално на увеличаването на процента повторно използване на технологичните отпадъци в посока към прага за отличен екологичен показател от 100 % повторно използване (от 0 точки за 90 % повторно използване на технологичните отпадъци до 10 точки за 100 % повторно използване на технологичните отпадъци).

([26]) За технологични отпадъци се считат шламът/сухите твърди частици от смилането, приготвянето на керамичната маса и глазурата, бракуваният/счупен материал от формоване, сушене, изпичане, коригиране и довършителни операции по повърхността и остатъци от системи за намаляване на отработените газове, като отделен прах/пепел, остатъци от скруберно очистване на газовете и отслоявания от материали по леглото на адсорбер с каскаден цикъл.

Оценка и проверка: *Заявителят представя декларация за съответствие със задължителните изисквания по този критерий, подкрепена с инвентаризационен опис на отпадъците за производственото предприятие на керамични или изпечени глинени продукти за период от най-малко 12 месеца преди датата на присъждане на лицензa за екомаркировка на ЕС и изчисление на общото производство на технологичен скрап и шлам (в kg или t). Заявителят се ангажира да актуализира редовно този инвентаризационен опис по време на срока на валидност на лицензa за екомаркировка на ЕС.*

Предоставят се и подробности за местоназначението на тези технологични отпадъци с пояснения дали това е вътрешно повторно използване, външно повторно използване в друг процес или изпращане в депо. В случай на външно повторно използване или обезвреждане в депо се представят документи за превоза.

В случай че е невъзможно да се предоставят конкретни данни за дадена производствена линия или продукт, заявителят посочва данните за цялото предприятие.

4.7. **Глазури и мастила**

В случаите, когато керамичните плочки или изпечените глинени продукти се глазират или декорират, съставът на глазурата или мастилото съдържа по-малко от 0,10 тегловни % олово и по-малко от 0,10 тегловни % кадмий.

Оценка и проверка: *Заявителят представя декларация за съответствие със задължителното изискване по този критерий, подкрепена със съответна декларация или информационен лист за безопасност от доставчика на глазурата или мастилото.*

. 5. **КРИТЕРИИ ЗА ГОТОВИ БЕТОННИ ПРОДУКТИ ИЛИ КОМПРЕСИРАНИ ЗЕМНИ БЛОКОВЕ НА ОСНОВАТА НА ХИДРАВЛИЧНИ СВЪРЗВАЩИ ВЕЩЕСТВА ИЛИ АЛТЕРНАТИВНИ ВИДОВЕ ЦИМЕНТ**

Система за точкова оценка

Екомаркировка на ЕС може да бъде присъдена на междинно хидравлично свързващо вещество или алтернативен вид цимент, пуснати на пазара, и на крайни продукти за твърди настилки и облицовки, направени от смесване на такива свързващи вещества или цименти със съставки и вода, последвани от допълнително обработване и сушене.

В случаите, когато заявителят не е производител на междинното хидравлично свързващо вещество или алтернативен вид цимент и на свързващото вещество или цимента не е присъдена екомаркировка на ЕС, заявителят декларира свързващите вещества или циментите, използвани за производството на продуктите за твърди настилки и облицовки с екомаркировка на ЕС, като в подкрепа представя фактури за доставка с дата най-много до 1 година преди датата на подаване на заявлението.

В този случай заявителят представя всички съответни декларации от производителя на хидравличното свързващо вещество или алтернативния вид цимент, които доказват съответствието с всички свързани изисквания за екомаркировка на ЕС и всички други съответни незадължителни изисквания, въз основа на които може да бъдат дадени точки.

Системата за точкова оценка за всеки случай и минималният брой необходими точни са представени в долната таблица.

	Хидравлично свързващо вещество	**Алтернативен вид цимент**	**Продукти за твърди настилки и облицовки на основата на цимент**	**Продукти за твърди настилки и облицовки на основата на вар**
1.7. Система за управление на околната среда за предприятие за производство на хидравлични свързващи вещества (незадължителна)	0, 3 или 5 точки	неприложимо	неприложимо	неприложимо
1.7. Система за управление на околната среда за предприятие за производство на твърди настилки и облицовки (незадължителна)	неприложимо	неприложимо	0, 3 или 5 точки	0, 3 или 5 точки
5.1. Коефициент на клинкера	До 15 точки	До 15 точки	До 15 точки	неприложимо
5.2. Емисии на CO_2	До 20 точки	До 20 точки	До 20 точки	До 20 точки
5.3. Емисии на прах, NOx и SOx във въздуха	До 15 точки	неприложимо или до 15 точки	До 15 точки	До 15 точки
5.4. Оползотворяване и отговорно набавяне на суровини	неприложимо	неприложимо	До 25 точки	До 25 точки
5.5. Потребление на енергия	неприложимо	неприложимо	До 20 точки	До 20 точки
5.6. Проекти за иновативни по отношение на околната среда продукти (незадължителни)	неприложимо	неприложимо	До 10 точки	До 15 точки
Максимален общ брой възможни точки	**55**	**35 или 50**	**110**	**100**
Минимален брой точки, изисквани за екомаркировка на ЕС	**27,5**	**17,5 или 25**	**55**	**50**

5.1 **Коефициент на клинкера**

Този критерий не се прилага за хидравлични свързващи вещества на основата на вар.

За хидравлични свързващи вещества на основата на цимент:

Заявителят или доставчикът на хидравличното свързващо вещество на основата на цимент докладва коефициент на клинкера или поне съответното означение по стандарт EN 197-1 (което може да се използва за показател за коефициента на клинкера в съответствие с таблицата по-долу).

Означение по EN 197-1	Приет коефициент на клинкера	Означение по EN 197-1	Приет коефициент на клинкера
CEM I	0,96	CEM II/A-L	0,83
CEM II/A-S	0,83	CEM II/B-L	0,68
CEM II/B-S	0,68	CEM II/A-LL	0,83
CEM II/A-D	0,88	CEM II/B-LL	0,68
CEM II/A-P	0,83	CEM II/A-M	0,80
CEM II/B-P	0,68	CEM II/B-M	0,68
CEM II/A-Q	0,83	CEM III/A	0,47
CEM II/B-Q	0,68	CEM III/B	0,25
CEM II/A-V	0,83	CEM III/C	0,09
CEM II/B-V	0,68	CEM IV/A	0,73
CEM II/A-W	0,83	CEM IV/B	0,52
CEM II/B-W	0,68	CEM V/A	0,72
CEM II/A-T	0,83	CEM V/B	0,57
CEM II/B-T	0,68		

На заявителите могат да бъдат присъдени до 15 точки пропорционално на степента, в която коефициентът на клинкера на хидравличното свързващо вещество на основата на цимент е намален, за да се доближи до прага за отличен екологичен показател от 0,60 (от 0 точки за коефициент на клинкера ≥ 0,90 до 15 точки за коефициент на клинкера ≤ 0,60).

За алтернативни видове цимент:

На заявителите могат да бъдат присъдени до 15 точки пропорционално на степента, в която коефициентът на клинкера на цимента е намален, за да се доближи до прага за отличен екологичен показател от 0,00 (от 0 точки за коефициент на клинкера 0,30 до 15 точки за коефициент на клинкера 0,00).

Оценка и проверка: *Заявителят представя декларация за специфичния коефициент на клинкера за хидравличното свързващо вещество или съответното означение за свързващото вещество съгласно таблица 1 от EN 197-1 за доставяното(ите) хидравлично(и) свързващо(и) вещество(а).*

В случаите, когато за продукта за твърди настилки и облицовки е използвано повече от едно хидравлично свързващо вещество или алтернативен вид цимент (например при двупластови мозаечни плочи), заявителят изчислява точките, които се прилагат за всяко хидравлично свързващо вещество или алтернативен вид цимент така, както ако беше единственото(ият) използван(о), след което изчислява среднопретеглен общ брой точки въз основа на относителния дял на всяко хидравлично свързващо вещество или алтернативен вид цимент, добавен(о) в продукта.

5.2 **Емисии на CO_2**

Емисиите на CO_2, свързани с производството на циментов клинкер „Портланд“, вар или алтернативни видове цимент, не превишават съответните задължителни пределни стойности, определени в таблицата по-долу, когато се изчисляват по съответния метод за изчисляване, също определен в таблицата по-долу.

Вид продукт	Задължителна пределна стойност	Праг за отличен екологичен показател	Метод за изчисляване на CO_2
Сив циментов клинкер „Портланд“	816 kg CO_2/t клинкер	751 kg CO_2/t клинкер	Съгласно Регламент (ЕС) 2019/331 или Регламент (ЕС) № 601/2012, в зависимост от случая
Вар	1028 kgCO2/t хидратна вар	775 kgCO2/t хидратна вар	
Бял циментов клинкер „Портланд“	1063 kg CO_2/t клинкер	835 kg CO_2/t клинкер	
Алтернативни видове цимент	571 kg CO_2/t цимент	526 kg CO_2/t цимент	Въглероден отпечатък съгласно ISO 14067 за етапи от жизнения цикъл A1—A3

Допълнително се присъждат до 20 точки пропорционално на намаляването на емисиите на CO2 в посока към съответния праг за отличен екологичен показател, посочен в горната таблица (например за сив циментов клинкер „Портланд“: от 0 точки за 816 kg CO_2/t клинкер до 20 точки за 751 kg CO_2/t клинкер).

Оценка и проверка: *Заявителят представя декларация за съответствие със задължителното изискване по този критерий, подкрепена с посочване на изчислените специфични емисии на CO_2 съгласно съответната методика, определена в таблицата по-горе.*

За продукти от инсталации, включени в обхвата на Директива 2003/87/ЕО, изчисляването на специфичните емисии на тон продукт се основава на равнището на емисиите и равнището на дейностите съгласно методиката за мониторинг, установена по член 6 от Делегиран регламент (ЕС) 2019/331 относно правилата за безплатно разпределяне.

За продукти от инсталации, които не са включени в обхвата на Директива 2003/87/ЕО, резултатите се декларират в съответствие с относимата методика за изчисляване, определена в Регламент (ЕС) № 601/2012.

Във всички случаи стойността на специфичните емисии на CO_2 се оценява на равнището на продуктите с еколаркировка на ЕС, обхванати от лицензa за еколаркировка на ЕС. В случаите, когато в инсталациите се произвежда повече от един вид продукт, данните се основават на действителните производствени линии и технологични процеси, използвани за производството на продукта, който подлежи на лицензиране, доколкото това е практически осъществимо. В случаите на емисии от технологични процеси, които са общи за производството на множество продукти от същата инсталация, емисиите се разпределят според масата на продуктите.

В случаите, когато се използва алтернативен вид цимент, заявителят предоставя копие от анализа на въглеродния отпечатък, който е в съответствие с ISO 14067 и е проверен от акредитирана трета страна. Анализът на отпечатъка трябва да обхваща производството на всички основни използвани суровини и всички химически катализатори на етапи от жизнения цикъл A1—A3. При липсата на конкретни данни от доставчиците на материали следва да се използват общите емисионни фактори от базата данни за инвентаризация на емисиите на база жизнения цикъл.

В случаите, когато за продукта за твърди настилки и облицовки е използвано повече от едно хидравлично свързващо вещество или алтернативен вид цимент (например двупластови мозаечни плочи), заявителят изчислява точките, които се прилагат за всяко хидравлично свързващо вещество или алтернативен вид цимент така, както ако беше единственото(ият) използван(о), след което изчислява среднопретеглен общ брой точки въз основа на относителния дял на всяко хидравлично свързващо вещество или алтернативен вид цимент, добавен(о) в продукта.

5.3 Емисии на прах, NOx и SOx във въздуха

Този критерий се прилага за хидравлични свързващи вещества, но не и за алтернативни видове цимент, ако съдържанието ил на клинкер е ≤ 30 % от теглото.

Специфичните емисии на прах, NOx и SOx във въздуха от циментови пещи или варни пещи не надхвърлят съответните задължителни пределни стойности, определени в таблицата по-долу.

Параметър	Задължителни пределни стойности за специфични емисии	Праг за отличен екологичен показател	Метод на изпитване	Възможни точки
Прах	≤ 34,5 g/t клинкер или хидратна вар	≤ 11,5 g/t клинкер или хидратна вар	EN 13284	До 5
NOx (изразен като NO_2)	≤ 1472 g/t клинкер или хидратна вар	≤ 920 g/t клинкер или хидратна вар	EN 14791	До 5
SOx (изразен като SO_2)	≤ 460 g/t клинкер или хидратна вар	≤ 115 g/t клинкер или хидратна вар	EN 14792	До 5

Допълнително могат да бъдат присъдени до 15 точки пропорционално на намаляването на действителните специфични емисии (изразени като g/t клинкер или g/t хидратна вар) на прах, NOx и SOx в посока към съответните прагове за отлични екологични показатели, посочени в горната таблица (напр. 0 точки за емисии на прах от 34,5 g/t клинкер, 5 точки за емисии на прах от 11,5 g/t клинкер).

Оценка и проверка: *Заявителят представя декларация за съответствие със задължителните изисквания по този критерий, подкрепена с данни за обекта относно емисиите от циментовата или варната пещ в mg/Nm³, изразени като средна годишна стойност, изчислена от средните дневни стойности. Данните за обекта се получават посредством непрекъснато наблюдение съгласно съответните стандарти EN или ISO.*

За превръщането на резултатите от наблюдението на отработените газове от mg/Nm³ (при 10 % съдържание на O_2) в g/t клинкер е необходимо те да се умножат по специфичния обем на газовия поток от пещта (Nm_3/t клинкер). Специфичният обем на газовия поток за циментови пещи обикновено е в диапазона от 1700 до 2500 Nm³/t клинкер. Производителят на цимент трябва ясно да посочи специфичния дебит на въздуха при изчисленията на емисиите на прах, NOx и SOx. Един Nm³ означава един m³ сух газ при стандартни условия от 273K и 101,3 kPa.

За превръщането на резултатите от наблюдението на отработените газове от mg/Nm³ (при 11 % съдържание на O_2) в g/t вар е необходимо те да се умножат по специфичния обем на газовия поток от пещта (Nm³/t вар). Специфичният обем на газовия поток за варни пещи обикновено е в диапазона от 3000 до 5000 Nm³/t вар, в зависимост от типа на използваната пещ. Производителят на вар трябва ясно да посочи специфичния дебит на въздуха при изчисленията на емисиите на прах, NOx и SOx. Един Nm³ означава един m³ сух газ при стандартни условия от 273K и 101,3 kPa.

За продължителни производствени кампании данните следва да са представителни за 12-месечен период преди датата на присъждане на лиценза за екомаркировка на ЕС. За по-кратки производствени кампании се посочват действителните производствени периоди, като данните за обекта следва да представляват най-малко 80 % от производствената кампания.

В случай че е невъзможно да се предоставят конкретни данни за дадена производствена линия или продукт, заявителят посочва данните за цялото предприятие.

В случаите, когато за продукта за твърди настилки и облицовки, сертифициран с екомаркировката на ЕС, е използвано повече от едно хидравлично свързващо вещество (например двупластови мозаечни плочи), заявителят изчислява точките, които се прилагат за всяко хидравлично свързващо вещество така, както ако е било единственото използвано, след което изчислява среднопретеглен общ брой точки въз основа на относителната употреба на всяко хидравлично свързващо вещество в производствената линия на продукта за твърди настилки и облицовки, сертифициран с екомаркировката на ЕС.

5.4 Оползотворяване и отговорно набавяне на суровини

Заявителят прави оценка и документира регионалната наличност на първичен и рециклиран материал от отпадъци, получени от различни производствени процеси, както и на вторични суровини от странични продукти от различни производствени процеси. Посочват се приблизителните транспортни разстояния на документираните източници на материал.

Заявителят трябва да разполага с процедури за всички партиди върнат или бракуван бетон, при които всички върнати/бракувани материали:

— директно се рециклират в нови партиди бетон, които се отливат преди втвърдяването на върнатия/бракувания бетон; или

— се рециклират като инертни материали в нови партиди след втвърдяването на върнатия/бракувания бетон; или

— се рециклират извън обекта преди или след втвърдяването като част от договорно споразумение с трета страна.

Допълнително могат да бъдат присъдени максимално общо 25 точки във връзка със набавянето на суровини, както следва:

	Продукти на основата на цимент	**Продукти на основата на вар или алтернативен вид цимент**
Съдържание на рециклирани материали или вторични суровини до 30 %	До 20 точки	До 25 точки
При съдържание от набавени по отговорен начин първични инертни материали до 100 %	До 5 точки	До 5 точки
Набавен по отговорен начин цимент	5 точки	неприложимо

Оценка и проверка: *Заявителят представя декларация за съответствие със задължителните изисквания по този критерий, подкрепена с документация, в която се посочват транспортните разстояния на потенциални източници на първични и рециклирани материали и вторични суровини. Като алтернатива, съответствието със задължителните аспекти на този критерий може да бъде доказано чрез сребърен, златен или платинен сертификат, издаден от Съвета за устойчивост на бетона (CSC) на производителя на бетон в съответствие с версия2.0на техническия наръчник на CSC.*

Рециклирани материали или вторични суровини се отчитат като допринасящи за съдържанието на рециклирани материали/вторични суровини само ако са получени от източници, които са ≤ 2,5 пъти по-отдалечени от производствения обект за готови бетонни продукти в сравнение с основните първични материали, които се използват (напр. едри и фини инертни материали и допълващи цименотови материали). Включването на прах и брак от готови бетонни продукти в нови продукти не се счита за съдържание на рециклиран материал, ако те се връщат в същия процес, чрез който са получени.

Набавените по отговорен начин материали са сертифицирани като такива от Съвета за устойчивост на бетона (Concrete Sustainability Council) или съгласно равностойна схема за сертифициране от трета страна.

Представя се месечен баланс на рециклираните материали/вторичните суровини и материалите, набавени по отговорен начин, за 12-те производствени месеца преди датата на присъждане на лиценза за екомаркировка на ЕС. Заявителят се ангажира да актуализира редовно този инвентаризационен опис по време на срока на валидност на лиценза за екомаркировка на ЕС. В баланса се посочват количествата на постъпващите рециклирани материали/вторични суровини и материали, набавени по отговорен начин (документирани с протоколи за доставка и фактури), и изходящите рециклирани материали/вторични суровини и материали, набавени по отговорен начин, в цялото продадено или готово за продажба производство на готови бетонни продукти със заявеното съдържание на рециклирани материали/вторични суровини или материали, набавени по отговорен начин (документирано по количества продукт и % на заявеното).

Поради естеството на партидата при процеса на производство на готови бетонни продукти заявеното съдържание на рециклирани материали/вторични суровини и заявеното използване на хидравлично свързващо вещество, алтернативни видове цимент или инертни материали, набавени по отговорен начин, се основават на състава на смесите, използвани на равнище партиди. Не се разрешава разпределяне на рециклирани материали/вторични суровини/набавени по отговорен начин материали.

В случаите, когато наличните данни за производството са само в m^3, но трябва да бъдат отчетени в kg или обратното, стойността се превръща, като се използва фиксиран коефициент за обемна плътност за съответния материал.

5.5 **Потребление на енергия**

Заявителят утвърждава програма за системно наблюдение, регистриране и намаляване на енергопотреблението и специфичните емисии на CO2 в предприятието за готови бетонни продукти до оптимални равнища. Заявителят отчита потреблението на енергия като функция на източника на енергия (напр. електроенергия и дизелово гориво) и цел (напр. използване на сгради в производствения обект, осветление, работа на оборудването за трошене, работа на помпи и превозни средства). Заявителят отчита потреблението на енергия на обекта като абсолютна стойност (в единици kWh или MJ) и въз основа на конкретно производство (в единици kWh или MJ на m^3, m^2 или t от продадения/произведения и готов за продажба материал) за дадена календарна година.

В план за намаляване на специфичното енергопотребление и емисиите на CO_2 се описват вече взетите или планирани мерки (напр. по-ефективно използване на съществуващото оборудване, инвестиции в по-ефективно оборудване, подобрено транспортиране и логистика и т.н.).

Допълнително могат да бъдат дадени общо 20 точки, както следва:

— присъждат се до 10 точки пропорционално на количеството потребена енергия (гориво и електроенергия) от възобновяеми източници (от 0 точки за 0 % възобновяема енергия до 10 точки за 100 % възобновяема енергия);

— присъждат се до 5 точки в зависимост от начина, по който е закупена електроенергията от възобновяеми източници, както следва: посредством частни договори за енергийни услуги от възобновяеми източници в производствения обект или близо до него (5 точки); корпоративни договори за закупуване на енергия от възобновяеми източници в производствения обект или близо до него (5 точки); дългосрочни корпоративни договори за закупуване на електрическа енергия от възобновяеми източници, свързани с мрежата или отдалечена мрежа ([27]) (4 точки); сертификати за зелена електроенергия ([28]) (3 точки); закупуване на сертификати за гаранции за произход на възобновяема енергия за пълно електроснабдяване или зелена тарифа от доставчици на комунални услуги ([29]) (2 точки);

— присъждат се 3 точки, когато е извършен анализ на въглеродния отпечатък на продукта в съответствие с ISO 14067, или 5 точки, ако са използвани елементите на метода за продуктов отпечатък върху околната среда, свързани с емисиите на парникови газове ([30]).

Оценка и проверка: *Заявителят предоставя инвентаризационен опис на енергията за преработващото предприятие за готови бетонни продукти за период от най-малко 12 месеца преди датата на присъждане на лицензa за екомаркировка на ЕС и поема ангажимент да поддържа инвентаризационния опис през периода на валидност на лицензa за екомаркировка на ЕС. В инвентаризационния опис на енергията се прави разграничение на видовете потребено гориво, като се подчертават всички възобновяеми горива или възобновяемото съдържание на сместените горива. В плана за намаляване на специфичното енергопотребление и специфичните емисии на CO2 трябва да се определя най-малко базовото положение с потреблението на енергия в предприятието за готови бетонни продукти към момента, когато е бил утвърден планът, да се посочват и ясно да се установяват количествено различните източници на потребление на енергия в предприятието, да се посочват и обосновават действията за намаляване на конкретното потребление на енергия и да се отчитат резултатите всяка година.*

Заявителят предоставя подробности за действащия договор за закупуване на електроенергия и подчертава дела на възобновяемите източници, който се прилага за закупуваната електроенергия. Ако е необходимо, в декларация от доставчика на електроенергия се изясняват i) делът на възобновяемите източници в доставената електроенергия, ii) естеството на действащия договор за закупуване (напр. частен договор за енергийни услуги, корпоративен договор за закупуване на електроенергия, независима сертифицирана зелена енергия или зелена тарифа) и iii) дали закупената електроенергия е от възобновяеми източници в производствения обект или близо до него.

В случаите, когато заявителят закупува сертификати за гаранция на произхода с цел увеличаване на дела на възобновяемите енергийни източници, той предоставя съответната документация, за да е сигурно, че сертификатите за гаранция на произхода са закупени в съответствие с принципите и правилата на работа на европейската система за енергийни сертификати.

В случаите, когато се искат точки за анализ на въглеродния отпечатък, заявителят предоставя копие от анализа, който е в съответствие с ISO 14067 или с метода за продуктов отпечатък върху околната среда и е проверен от акредитирана трета страна. Анализът на отпечатъка трябва да обхваща всички производствени процеси, непосредствено свързани с производството на хидравличното свързващо вещество или алтернативния вид цимент, транспортирането на суровините в рамките на производствения обект и транспортирането им до предприятието за готови бетонни продукти, производството на готови бетонни продукти, емисиите, свързани с административните процеси (напр. експлоатацията на сградите в производствения обект) и транспорта на продадените продукти до портала на предприятието за готови бетонни продукти или до местен транспортен център (напр. железопътна гара или пристанище).

5.6 **Проекти за иновативни по отношение на околната среда продукти (незадължителни)**

На готовите бетонни продукти или компресираните земни блокове, които носят преки или непреки ползи за околната среда посредством една или повече от проектните характеристики, описани по-долу, се присъждат точки в съответствие с проектните характеристики, проявени от тях.

Общият брой точки, които се присъждат по този критерий, не може да надвишава 15 точки (за продукти на основата на вар) или 10 точки (за всички други готови бетонни продукти или компресирани земни блокове).

([27]) Съгласно член 15, параграф 8 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

([28]) Въз основа на гаранции за произход с проверка от независима трета страна на допълнителните изисквания съгласно член 19 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

([29]) Посочване на източниците на възобновяема енергия съгласно член 19, параграф 8 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82) и точка 5 от приложение I към Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС (преработен текст) (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 125).

([30]) https://eplca.jrc.ec.europa.eu/permalink/PEF_method.pdf

Според случая, могат да бъдат дадени общо до 10 или до 15 точки, както следва:

— присъждат се до 10 точки пропорционално на това доколко подовите плочки от готов или безпясъчен бетон, подовите плочи или паветата надвишават минималната скорост на инфилтрация от 400 mm/h и се доближават до прага за отличен екологичен показател от ≥ 2000 mm/h (от 0 точки за 400 mm/h до 10 точки за 2000 mm/h);

— присъждат се до 10 точки пропорционално на това доколко блоковете, плочите или панелите надвишават минималните изисквани кухини от 20 % и се доближават до прага за отличен екологичен показател от ≥ 80 % кухини (от 0 точки за 20 % кухини до 10 точки за ≥ 80 % кухини);

— присъждат се до 15 точки пропорционално на това доколко топлопроводността на блоковете, плочите или панелите е под максималната горна граница на топлопроводност от 0,45 W/m.K и се доближава до прага за отличен екологичен показател от ≤ 0,15 W/m.K (от 0 точки за ≥ 0,45 W/m.K до 15 точки за ≤ 0,15 W/m.K);

— присъждат се до 15 точки пропорционално на това доколко съдържанието на хидравлични свързващи вещества или алтернативен вид цимент е намалено под максималната горна граница от 10 % (изразена като % от общата маса на продукта) и се доближава до прага за отличен екологичен показател от ≤ 5 % (от 0 точки за ≥ 10 % до 15 точки за ≤ 5 %);

— присъждат се до 10 точки за павета, проектирани с кухини, които трябва да се запълнят с почва/пясък/чакъл и да се засеят с трева, и които могат да се използват за проектни решения за водопропускливи настилки (обикновено се наричат ажурни павета).

Оценка и проверка: *Заявителят представя декларация, в която посочва дали този критерий или отношение към продукта(ите), обхванат(и) от заявлението за екомаркировка на ЕС.*

В случаите, в които се искат точки заради скоростта на инфилтрация на подовите плочки от готов или безпясъчен бетон, подовите плочи или паветата, заявителят представя протоколи от изпитвания съгласно BS 7533-13, BS DD 229:1996 или подобни стандарти.

В случаите, когато е приложим критерият за ефективни по отношение на материалите блокове, плочи или панели, заявителят представя декларация за процента кухини във формата, като представя размерите на формата на продукта толкова подробно, че да могат да бъдат изчислени общият обем и обемът на кухините.

В случаите, когато се искат точки заради продукти с висока степен на изолация и ниска топлопроводност, заявителят представя протоколи от изпитвания съгласно EN 12667 или подобни стандарти.

В случаите, когато се искат точки заради ниското съдържание на хидравлично свързващо вещество или алтернативен вид цимент, заявителят декларира конкретното съдържание на свързващо вещество или поне максимално съдържание на използвано свързващо вещество.

В случаите, когато се прилага критерият за ажурни павета, заявителят предоставя технически чертежи на бетонните форми, изображения на реални инсталации със засадени повърхности и подробни инструкции за монтаж относно начина на пълнене и засяване на трева в продуктите.